

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, SAUSIS – JANUARY 31, 2013 • Vol. CIV Nr. 13 Kaina 1 dol.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01-30-13

PERIODICALS

Olindos vienuolynui vadovauja
Brazilijos lietuvis – 15 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Tema: Dviguba pilietybė – 2, 14
- Sovietinės teisėsaugos mentalitetas tebeklesti – 3
- Veiksminga ginklų kontrolė JAV – negalima? – 3, 14
- Renginiai Lietuvių klube St. Petersburg, FL – 4–5
- „Skautybės kelias“ – 6
- „Draugo“ lietuviukai – 7
- Čiurlionio galerija kviečia į naują parodą – 8
- Kas peni rašytoją? – 12, 14
- Kultūrinė veikla (7) – 13
- 1863 m. sukilimo pėdsakai – 14

Valiutų santykis
1 USD — 2.55 LT
1 EUR — 3.45 LT

Nauju JAV valstybės sekretoriumi paskirtas J. Kerry

Washington, DC (ELTA) – JAV Kongreso aukštieji rūmai sausio 29 d. didžiaja balsų dauguma pritarė John Kerry kandidatūrai į valstybės sekretoriaus postą. JAV prezidentas Barack Obama pasiūlė Massachusetts valstijai atstovaujantį senatorių J. Kerry į valstybės sekretorius 2012 m. gruodžio viduryje. JAV diplomatijos žinybos vadovo pareigose jis pakeis Hillary Clinton, ėjusią šias pareigas nuo 2009 m. Netrukus po B. Obama perrinkimo antrai kadencijai ji pranešė, kad ketina atsistatydinti.

J. Kerry (69 m.) atstovavo Massachusetts valstijai JAV Senate nuo 1985 m., iš pradžių kaip jaunesnysis, o

John Kerry

nuo 2009 m. kaip vyresnysis senatorius. 2004 m. jis balotiravosi į JAV prezidento postą nuo Demokratų partijos, bet pralaimėjo rinkimus respublikonui George Bush jaunesniajam.

Sausio 29 d. Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė už paramą Lietuvai bei asmeninį indėlį plėtojant JAV ir Lietuvos santykius laiške padėkojo kadenciją baigiančiai Hillary Clinton. Savo laiške šalies vadovė taip pat prisiminė Vilniuje, Astanoje ir New York įvykusių susitikimų su JAV valstybės sekretore bei paminėjo kartu įgyvendintą projektą – 2010 m. Lietuvoje surengtą aukšto lygio moterų pasaulio vadovių susitikimą.

H. Clinton ir D. Grybauskaitė.

Prezidentės spaudos tarnybos nuotr.

Lietuvoje išrastas judančio žmogaus tapatybės atpažinimo prietaisais

Taip atrodo judančio žmogaus tapatybę atpažįstantis prietaisas.

VGТУ nuotr.

Vilnius (ELTA) – Vilniaus Gedimino technikos universitete (VGТУ) išrastas prietaisas, gebantis atpažinti judančio žmogaus tapatybę pagal akies rainelę. Ši naujovė gali pasitarnauti ypatingo saugumo reikalaujančiose zonose arba kitose srityje, siekiant atpažinti didelį žmonių srautą.

VGТУ fundamentinių mokslų fakulteto informacinių technologijų saugos mokslo laboratorijos mokslininkai ištyrė biometrijos principu paremtas technologijas bei teorinius modelius, nustatė jų fizinio pritaikomumo galimybes ir išrado prietaisą, nuskaitantį akies rainelę iš maždaug 5 metrų atstumo, todėl einant pro duris žmogui nereikia net stabtelėti. Negana to, įrenginys sukurtas naudojant plataus vartojimo ir viešai prieinamą įrangą, kuri smarkiai sumažina kaštus ir leidžia greitai jį surinkti.

Dėl judančio žmogaus tapatybės atpažinimo prietaiso praktinio pritaikymo neabejoja ir projekte dalyvavęs verslo sektoriaus atstovas UAB „Nsoft“ direktorius Lukas Radvilavičius. Jo nuomone, „Lietuvoje toks asmens tapatybės atpažinimo būdas praktiškai nebuvo naudojamas dėl dviejų priežasčių – didelių įrangos kaštų ir asmens duomenų reguliavimo. Tuo tarpu Europos Sąjungoje padėtis kitokia: pritaikymo pavyzdžių galima rasti gana daug – nuo sporto klubų iki oro uostų.“

Susitiko Europos Komisijos, „Gazprom“ ir Vyrų atstovai

Vilnius (BNS) – Lietuvos premjero Algirdo Butkevičiaus atstovė oficialiai patvirtino, kad praėjusią savaitę Vilniuje susitiko Europos Komisijos, Rusijos dujų milžino „Gazprom“ ir Lietuvos Vyriausybės atstovai. Konkrečios susitikimo detalės nekomentuojamos. Prieš ministro pirmininko ir energetikos ministro kelionę į Briuselį sausio 25 d. Vilniuje lankėsi „Gazprom“ viceprezidentas Aleksandr Medvedev. Lietuvos pareigūnai neoficialiai tvirtina, kad „Gazprom“ mėgina išsiūlyti naujas derybas ir siekia, kad už dujų kainų nuolaidas Lietuva atsisakytų dujų sektoriaus reformos, atitinkančios trečiojo Europos Sąjungos energetikos paketo nuostatas, sudarytų ilgalaikę tiekimo sutartį, taip pat atsauktų Stokholmo arbitražui pateiktą ieškinį, kuriuo reikalaujama išieškoti iš vienintelio dujų tiekėjo 1,5 mlrd. eurų.

Lietuva pagal energetikos tvarumą – 31-a pasaulyje

Vilnius (BNS) – Lietuva pagal energetikos tvarumą užima 31 vietą tarp 94 pasaulio šalių, rodo World Energy Council atliktas tyrimas. Per metus – pagal 2012 metų parodymus, palyginti su 2011 metais, Lietuva smuko per devyنيات vietas žemyn (2011 metais užėmė 22 vietą), rodo sausio 29 d. paskelbti tyrimo duomenys.

Pagal vieną iš rodiklių – energetikos saugumą – Lietuva smuko iš 36 į 53 vietą. Pernai Lietuvos rodikliai pagerėjo tik dviejose iš šešių kategorijų – geriau vertinamas politinis stiprumas – pakilo iš 32 į 31 vietą – ir visuomenės rodiklis (angl. societal strength) – pakilo iš 37 į 35.

Estija lentelėje pakilo iš 38 į 35 vietą, Latvija nukrito iš 23 į 37 vietą. Suomija įvertinta 5, Rusija – 26 vieta. Pirmąsias vietas pasaulyje užėmė Švedija, Šveicarija ir Kanada.

DRAUGAS 4545 -WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Jau nieko nestebina autobuse, lėktuve ar ant suoliuko parke su elektroninėmis knygomis rankose sėdintis ne tik jaunuoliai, bet ir vyresnio amžiaus žmonės. Tokioms knygoms sparčiai plintant, vis dažniau pagalvoti, ar nemirs popierinė knyga? Juk E-knygų pranašumai akivaizdūs: galimybė tekstą papildyti vaizdais bei garsais, paprastesnis ir kur kas greitesnis platinimas, ekologiškumas, galiausiai – žemesnė kaina. Tiesa, reikia pasakyti, kad, palyginti su angliškėmis, kol kas lietuviškų elektroninių knygų – ne taip ir daug. Ir nors Lietuvos rašytojai ir leidėjai dar tik dairosi į modernių technologijų pusę, be jokios abejonės, jų vis daugės. Tačiau, plintant E-knygoms, išskyla dar vienas klausimas. Ar neprasidės knygų piratavimas, kas apsaugos autorių? Reikia tikėtis, kad šiam technikos amžiuje vis tik bus išrastas būdas, padedantis išvengti liūdno muzikinių įrašų bei kino filmų likimo.

Red. Laima Apanavičienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą
nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį
pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00
• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikaitė@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

• Administracija dirba kasdien,
nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

• Skelbimų kainos atsiunčiamos

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugoja.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

TEMA: DVGUBA PILIETYBĖ

Kas ją draudžia?

TADAS ANTANAITIS

Pastarosiomis dienomis kaip niekad anksčiau Lietuvos viešojoje erdvėje nuolat diskutuojama apie dvigubą pilietybę. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkė Dan-guolė Navickienė pasiūlė šiuo klausimu surengti referendumą. Jos manymu, tai būtų geriausias būdas „įteisinti“ dvigubą pilietybę. Tačiau reikėtų prisiminti, kad Lietuvoje surengti referendumą yra gana sudėtinga: reikia šimtų tūkstančių piliečių parašų prašant iniciatyvos, aktyvaus dalyvavimo. Tad beveik neabejotina, jog konstitucinis referendumas dėl dvigubos pilietybės patirtų visišką *fiasco*. Kita vertus, reikėtų giliau paanalizuoti, kas Lietuvoje draudžia dvigubą pilietybę. Ar tikrai tas draudimas toks absoliutus, galbūt yra kitų, paprastesnių būdų išspręsti šį klausimą?

Kadangi pats Konstitucijos tekstas neatmeta dvigubos pilietybės, tai ir referendumas dėl Konstitucijos keitimo nėra reikalingas. Dvigubos pilietybės draudimas numatytas ne Konstitucijos tekste, bet Konstitucinio Teismo nutarime. Tad reikia koreguoti ne Konstitucijos tekstą, bet pakeisti šį KT išaiškinimą. O tai padaryti galimybių tikrai yra.

Pačiame Konstitucijos tekste pilietybės klausimai reglamentuojami labai lakoniškai. 12 straipsnio pirma dalis iškilmingai skelbia, kad „Lietuvos Respublikos pilietybė įgyjama gimstant ir kitais įstatymo nustatytais pagrindais“. Antroji minėto straipsnio dalis draudžia kartu būti Lietuvos ir kitos valstybės piliečiu, išskyrus įstatymo numatytus atvejus. Galiausiai trečioji straipsnio dalis nustato, kad pilietybės klausimus turi reglamentuoti įstatymas.

Pamėginkime paskaityti šias Konstitucijos eilutes paprasto piliečio akimis. Atrodytų, lyg viskas paprasta ir aišku: reikalingas įstatymas, kuris įteisintų, kada galima būti Lietuvos ir kitos valstybės piliečiu. Tereikia parengti gerą įstatymo projektą, nešti į Seimą balsavimui ir... stoti į eilę gauti dvigubą pilietybę. Ir joks referendumas dėl Konstitucijos keitimo nereikalingas.

Toki supratimą dar labiau sustiprina kitas, 32 mūsų Konstitucijos straipsnis: „kiekvienas lietuvis gali apsigyventi Lietuvoje“. Lyg ir nieko nėra paprasčiau: mūsų teta iš Čikagos ar Sibire užsilikęs po tremties dėdė bei jų vaikai turi negincijamą teisę atvykti į Lietuvą ir čia apsigyventi. O jei turi teisę čia gyventi, tai logiška būtų po kiek laiko suteikti ir Lietuvos pilietybę. Dauguma civilizuotų valstybių po tam tikro laiko legalaus gyvenimo jų šalyje numato galimybę gauti tos šalies pilietybę. Kodėl Lietuva turėtų būti išimtis?

Deja, kad ir kaip būtų gaila, realybė nėra tokia paprasta. Konstitucinis Teismas (KT), save išdidžiai vadinantis gyvąja konstitucija, pačioje 2003 m. pabaigoje, sprenddamas pilietybės suteikimo teisėtumą Jurij Borisov (įtariamam padarius nusikaltimą), yra išaiškinęs, kad Konstitucija draudžia (sic!) dvigubą pilietybę, jog dvigubos pilietybės atvejai turi būti ypač reti, išimtiniai. Su šiuo nutarimu ir prasi-dėjo dvigubos pilietybės problemos. Nors pats Konstitucijos tekstas apie jokiais išimtis nekalba. Taigi pagrindinė kliūtis dvigubos pilietybės įteisinimui yra ne pats Konstitucijos tekstas (taigi joks referendumas dėl Konstitucijos keitimo nereikalingas), bet KT minėtas išaiškinimas.

Galime paklausti patys savęs, ar teisinga taikyti tą patį principą ginklų kontrabanda įtariamam nusikaltėliui ir Lietuvoje gyvenančiam sportininkui, kuris trokšta savo sportiniais pasiekimais garsinti Lietuvos vardą? Prisiminkime, kaip apgailėtina pilietybę buvo atsisakyta suteikti krepšininkei Katei Douglas arba čiuožėjai Isabellai Tobias. Pastarajai buvo atsisakyta suteikti pilietybę, nors ji sėkmingai išlaikė lietuvių kalbos egzaminą Pilietybės reikalų komisijoje.

Pažvelkime, kaip kitos valstybės sprendžia tokius pat prašymus. Kiekvienose rimtesnėse sporto varžybose dalyvauja nemažai sportininkų, neseniai gavusių naują pilietybę. Pavyzdžių toli ieškoti nereikia: lietuvei Donatai Rimšaitėi Rusijos pilietybė buvo suteikta be jokių problemų per keletą mėnesių. Užtat Lietuva iš jos atėmė lietuvišką pasą. Dar greičiau, vos per kelias dienas, Rusijos pilietybė buvo suteikta prancūzų aktoriumi Gerard Depardieu. Tačiau dvigubos pilietybės klausimas aktualus ne

vien sportininkams, menininkams ar kitiems garsiams žmonėms. Per pastarąjį dešimtmetį lietuviai tapo, kaip viename savo straipsnių taikliai teigė Leonidas Donskis, egzodo tauta. Šimtai

tūkstančių lietuvių gyvena įvairiose užsienio šalyse. Prisiminkime Airijos lietuvių dilemą: pasikeitus tos šalies įstatymams, nebeišduodamos pažymos, kad Airijoje gimęs abiejų lietuvių tėvų vaikas nėra Airijos pilietis. O be šios pažymos negalima gauti Lietuvos pilietybės. Taigi Airijos lietuviai buvo priversti spręsti dilemą: arba Airijos pilietybė, arba jokios.

Dvigubos pilietybės klausimas aktualus beveik visiems išeiviams. Gyvenant užsienyje daugelį metų, neišvengiamai atsiranda saitai su gyvenama šalimi. Tapimas piliečiu būtų logiška tokio gyvenimo pasekmė, padedanti

emigrantui lengviau įsiliesti į tos šalies gyvenimą. O dviguba buvimo šalies ir Lietuvos pilietybė leistų palaikyti glaudesnius ryšius su Lietuva, aktyviau dalyvauti tiek gyvenamos šalies, tiek ir Lietuvos kultūriname, socialiniame, politiniame gyvenime. Manau, Lietuvos valstybės interesas turėtų būti glaudžių ryšių su lietuvių diaspora palaikymas (dėl to reikia jiems išsaugoti Lietuvos pilietybę), kartu jiems padedant labiau įsiliesti į jų gyvenamą šalių gyvenimą (dėl to reikalinga gyvenamos šalies pilietybė). (...)

Kita vertus, reikia nustoti demonizuoti dvigubą pilietybę. Ar iš tikrųjų Lietuvos valstybės saugumui būtų pavojingas paprastas Rusijoje gyvenantis lietuvių tremtinių palikuonis, turintis abiejų valstybių pasus, kad galėtų lengviau grįžti į savo istorinę Tėvynę – Lietuvą? Ar toks asmuo tikrai keltų didesnę pavojų Lietuvos saugumui nei mūsų piliečiai, tapę Seimo ar Europos Parlamento nariais, iš šios institucijos tribūnos kiekviena proga šmeižiantys Lietuvą, į teismus vaikščiojantys tarsai ir darbą ir bėgantys į Maskvą prašytis politinio prieglobsčio? Valstybės saugumu turėtų rūpintis tam skirtos institucijos, dviguba pilietybė čia niekuo dėta.

Galų gale ar Šengeno vizos prašymo procedūra, kurią

tenka patirti JAV ar Rusijos lietuviams kiekvieną kartą besiruošiant į Lietuvą, neprieštarauja mūsų Konstitucijos principui, kad kiekvienas lietuvis turi teisę apsigyventi Lietuvoje? Juk vizą Migracijos departamentas lengvai gali atsisakyti išduoti, o tai prieštarautų teisei apsigyventi Lietuvoje. Dviguba pilietybė išspręstų šią dilemą. Taigi dvigubos pilietybės įteisinimas būtų naudingas tiek tūkstančiams užsienyje gyvenančių lietuvių, tiek ir pačiai Lietuvos valstybei. Teliaka atsakyti į klausimą, kokiū būdu tai būtų paprasčiausia padaryti.

Kadangi pats Konstitucijos tekstas neatmeta dvigubos pilietybės, tai ir referendumas dėl Konstitucijos keitimo nėra reikalingas. Dvigubos pilietybės draudimas nu-

Reikia nustoti demonizuoti dvigubą pilietybę. Ar iš tikrųjų Lietuvos valstybės saugumui būtų pavojingas paprastas Rusijoje gyvenantis lietuvių tremtinių palikuonis, turintis abiejų valstybių pasus, kad galėtų lengviau grįžti į savo istorinę Tėvynę – Lietuvą?

matytas ne Konstitucijos tekste, bet KT nutarime. Tad reikia pataisyti ne Konstitucijos tekstą, bet pakeisti šį KT išaiškinimą. O tai padaryti galimybių tikrai yra. Seniosiose Europos demokratijose netgi egzistuoja ištisos specialios teorijos, kada KT gali nukrypti nuo savo ankstesnio išaiškinimo. Apie tai rašomi moksliniai straipsniai, ginamos disertacijos. Pageidaujantiems plačiau susipažinti ir suprantantiems prancūziškai drįstu pasiūlyti „pa-googlinti“ frazę „virements de jurisprudence de la Cour constitutionnelle (Konstitucinio Teismo doktrinos keitimas)“. Atsakymą tikrai rasite.

(...) Per pastarąjį dešimtmetį Lietuva tapo ES ir NATO nare, mūsų šalies piliečiams atsivėrė plačios galimybės dirbti ir mokytis ES šalyse. Tūkstančiai lietuvių patraukė į Vakarų, tenai išsikūrė, sukūrė šeimas. Lietuviai tapo vos ne egzodo tauta, kokia kadaise buvo airiai arba italai. Tad, atsizvelgiant į šias aplinkybes, būtų tikslinga keisti 2003 m. priimtą KT nutarimą, ribojantį dvigubą pilietybę. KT turėtų priimti naują nutarimą, kuriuo suteikiama įstatymų leidėjui galimybė priimti įstatymą,

Nukelta į 14 psl.

Sovietinė teisėsauga turėjo privalumų bent jos vykdytojams. Nebūdavo klaidų ar sutrikimų, viskas buvo suderinta, sustyguota. Gavę nurodymą iš partijos ar KGB, prokurorai ir teisėjai dirbo kartu, užtikrindami, kad nemalonėn patekęs žmogus sulauktų „teisėto“ atpildo. Suimto disidento likimas buvo aiškus: jis buvo tardomas, teisiamas ir nubaustas. Ko gero, Algirdas Patackas buvo vienintelis sulaikytas kitamanis, kuris ilgai nebuvo nuteistas. Bet tik dėl to, kad jis buvo sulaikytas Gorbačiovo metais, kai liautasi persekioti žmones už jų įsitikinimus. Visagalei ir neklystančiai kompartijai tokia tvarka tiko puikiai. Ji priėmė sprendimą (visada teisinga), o teismai jį įgyvendino. Bėda tai, kad sistema neužtikrino teisingumo, pavertė teismus valdžios tarnaitę.

Nuo sovietijos žlugimo praėjo daugiau negu 20 metų, bet sovietinis mentalitetas tebėra gajus. Dar daroma prielaida, kad kiekvienas žmogus yra sulaikytas su pagrindu, kad ilgai jo kaltė bus įrodyta, tad galima su juo elgtis taip, lyg teismas jau paskelbė savo nuosprendį. Arba bent tokį išpūdį sudaro teismų polinkis lengvabūdiškai skirti suėmimą kaip kardomąją priemonę.

Teisėsaugos organų piktnaudžiavimą kardomosiomis priemonėmis rodo ir lobisto Andriaus Romanovskio atvejis, sulaukęs daug dėmesio, nes jis turėjo įtakingų draugų žiniasklaidoje, piestu stojusių jį ginti. Įtariamasis, kad kartu su dviem bendrininkais jis davė 55,000 litų kyšį tuometiniam Seimo nariui konservatoriui V. Matuzui, Romanovskis buvo sulaikytas Specialiųjų tyrimo tarnybos (STT) pareigūnų birželio mėnesį, teismo sprendimu suimtas, ilgai paleistas. Gruodžio mėnesį įtarimai iš papirkimo buvo pakeisti į piktnaudžiavimą. Panevėžio prokuratūros atstovas numekeno, „taip, perkvalifikuoti. Ne taip jau retai tai daroma“. Pasak jo, įtarimai pakeisti patikslinus aplinkybes.

Sausio 24 d. Panevėžio apygardos teismas nusprendė, kad žemesnės instancijos teismas pagrįstai mėnesiui leido suimti viešbučio „Romantic“ savininę Dalią Kuklierienę, kuri buvo sulaikyta kartu su Lietuvos krepšinio federacijos generali-

Sovietinės teisėsaugos mentalitetas tebeklesti

KĘSTUTIS GIRNIUS

niu sekretoriumi Mindaugu Balčiūnu ir mero patarėju Dariumi Simėnu. Pastarieji jau yra paleisti. Yra kitų itin gėdingų atvejų. Eglė Kusaitė kalėjo 9 mėnesius – nuo 2009 m. spalio iki 2010 m. rugpjūčio. Ji vėl buvo suimta 2011 balandį, bet aukštesnis teismas paleido. Ilgai iki teismo sėdėjo kalėjime ir Malik ir Hadižat Gatajev, kurie buvo kaltinami tik buitiniu konfliktu šeimoje.

Laisvės atėmimas yra nuožmi bausmė. Esi uždarytas narve, kaip koks laukinis gyvulys, galybės bendrauti su šeima ir draugais yra labai ribotos, gražią dieną negali išeiti pasivaikščioti ir grožėtis gamta ir t. t. Kalėjime praleistas laikas yra praloštas laikas. Laisvę galima atimti tik tada, kai teismas nutaria, kad iš tiesų įvykdytas šios bausmės vertas nusikaltimas. Nevalia atimti žmogui laisvę vien įtarus, kad jis nusikalto.

Beveik kiekvienu atveju yra veiksmingų kitų kelių nei suėmimas. Kardomųjų priemonių yra įvairių: namų suėmimas, įpareigojimas gyventi atskirai nuo nukentėjusiojo, užstatas, dokumentų paėmimas, įpareigojimas periodiškai registruotis policijos įstaigoje, rašytinis pasižadėjimas neišvykti. Jei nuogąstaujama, kad įtariamasis mėgins pabėgti, galima priversti jį dėvėti elektroninio stebėjimo įtaisą, pareikalauti itin didelio užstato. Neįmanoma atlyginti žmogui už be pagrindo atimtą laisvę. Juk teisėjas ir prokuroras negali atsukti laiko atgal ar pratęsti žmogaus gyvybės, paaiškėjus, kad jie be pagrindo atėmė jo laisvę.

Suprantu, kad yra išimčių. Pavyzdžiui, kalėjime galima laikyti žmogų, jei įtariama, kad jis smurtavo, ir pagrįstai nuogąstaujama, kad jis toliau smurtaus, jei liks laisvėje. Arba kai žmogus anksčiau nepaisė jam taikytų kardomųjų priemonių ir slapstėsi nuo policijos. Bet kitais atvejais įta-

riamasis neturi būti sulaikomas, juolab mėnesiui arba devyniems mėnesiams kaip Kusaitė.

Prisiminkime, kad Lietuvos teisėsaugos sistema yra neveiksminga. Vadinamosios rezonansinės bylos dažnai nesulaukia teismo sprendimo. Generalinis prokuroras Darius Valys pažymėjo, kad per pusantrų metų yra pradėti 106 ikiteisminiai tyrimai dėl neteisėto praturtėjimo, teismui iš viso perduota 11 tyrimų, bet nuteistų už tai kol kas nėra. Tad yra didelė tikimybė, kad suimtojo žmogaus kaltė niekada nebus įrodyta arba kaltinimai bus švelninaimi kaip Romanovskio atveju.

Būtų netikslu sakyti, kad teismai ir teisėsaugos organai yra visiškai abejingi piktnaudžiavimui kardomosiomis priemonėmis. Dar 2007 m. buvo sugriežtintos namų suėmimo taikymo sąlygos ir tvarka. Vis dėlto nepakankamai pažabota tai, ką laikičiau teisėsaugos organų savavaliavimu, mėginimu sudaryti sau palankesnes bylos tyrimo sąlygas įtariamųjų sąskaita. Pernai prokuroras nutarė, kad piktnaudžiavimu tarnyba įtariama Danutė Matuzienė nenorėjo duoti „nuoširdžių parodymų“ ir siekiant, kad nebūtų paveikti kiti su šia byla susiję asmenys, prokurorai nutarė ją sulaikyti. Kokių „nuoširdžių“ parodymų laukia prokurorai, kad įtariamasis tučtuojau prisipažintų esąs kaltas? Laimingai po dviejų dienų teismas Matuzienei paskyrė švelnesnę kardomąją priemonę – namų suėmimą.

Pagal kai kuriuos viduramžių teisės kodeksus, teismui nutarus, kad žmogus be pagrindo apkaltino savo kaimyną, kaltintojui buvo taikoma už nusikaltimą numatyta bausmė. Neatsakingas elgesys turėjo savo kainą. Nesiūlau atgaivinti šios praktikos ir laisvės atėmimu bausti prokurorus ir teisėjus, kurie nekaltam žmogui skyrė sulaikymą kaip kardomąją priemonę (nors tokią bausmę, ko gero, užsidirbo Kusaitės persekiotojai). Bet reikia griežtai apriboti galimybes į kalėjimą pasodinti teismo nuosprendžio nesulaukusius įtariamuosius, atitinkamai pakeičiant Baudžiamojo proceso kodeksus.

Alfa.lt

Žudynės Newtown, CT, pradžios mokykloje, kaip ir po kiekvieno panašaus nekaltų žmonių gyvybių pareikalavusio įvykio, ir vėl sukėlė visą audrą politikų pasisakymų, po kurių – sakykime atvirai – iki šiol nieko realaus neatlikta. Praėjus prezidento Barack Obama kelias dienas trukusioms inauguracijos iškilimams ir visam mėnesiui po paskutinių žudynių, prezidentas vėl paragino Kongresą balsuoti už jo pasiūlytą platų įstatymų pakeitimų rinkinį, kuris, jo nuomone, padės ateityje išvengti masinių žudynių ir sumažins su šaunamaisiais ginklais susijusio smurto atvejus šalyje.

Obama siūlo atstatyti 1994 m. priimtą, bet Kongreso 2004 m. neatnaujintą automatinių kovinių šautuvų ir daugiau kaip 10 šovinių turinčių apkalbų draudimą. Taip pat buvo reikalaujama griežtesnio ginklų pirkėjų praeities patikrinimo. Obama įsakė prokuratūrai peržiūrėti įstatymus, nustatančius, kokioms žmonių grupėms leidimą turėti ginklus iš viso neduoti, ir pasiūlyti atitinkamas pataisas.

Politologai pranašauja, jog toks siūlymas sulauks stipraus pasipriešinimo iš daugumos respublikonų ir kai kurių demokratų. Obama tai numato, bet tikisi, kad, veikdamas tiesiogiai per visuomenę, jis paveiks ir Kongresą. Taip pat galvoja ir tą įstatymų pakeitimų rinkinį prezidentui padėjęs paruošti viceprezidentas Joe Biden, primindamas, jog po Newtown tragedijos visuomenės nuotikos labai pasikeitė, ir ji reikalaus konkrečių Kongreso žingsnių. Prieštaraujant didelei daugumai Kongrese, ir žinant, kaip stipriai į tai reaguos National Rifle Association (NRA), net ir Obama planuojami, Kongreso pritarimo nereikalaujantys egzekutyviniai potvarkiai negalės būti labai veiksmingi. Administracija numato, kad tų potvarkių įvykdymas gali kainuoti 4,5 mlrd. dol.

Nors pagrindinis Obama tikslas yra išjudinti visuomenę ir pradėti viešas diskusijas, visi žino, kad kiečiausias riešutas bus palenkti politiškai galingos NRA nusistatymą. Būtų pravartu su ja ir jos istorija geriau susipažinti, nes jos nepaprastai

Veiksminga ginklų kontrolė JAV – neišsprendžiama?

ALEKSAS VITKUS

stipri įtaka kontroliuoja Kongreso balsus ir – jo nutarimus. NRA, valdžios pripažinta kaip pelno nesiekianti („non-profit“) organizacija su tikslu siekti socialinės gerovės, ginti JAV Konstituciją ir puoselėti visuomenės saugumą, įstatymus ir krašto gynybą, pagal paskutinius duomenis turi 781 tarnautoją, 125,000 savanorių ir 200 mln. dol. biudžetą.

NRA išsikūrė tik po pilietinio karo, kai 1871 m. New York susirinkę buvę Unijos armijos karininkai nutarė ir toliau gerinti buvusių karių šaudymo taiklumą, apie kurio stygių gerai žinojo buvęs gen. Ambrose Burnside, išrinktas pirmuoju NRA prezidentu. Ilgus metus NRA nariai rūpinosi saugia šaudyba medžiojant, gamtos globa, ir niekas negalvojo, kad ji taps įtakinga lobistų grupe. Septintame XX a. dešimtmetyje prasidėję socialiniai neramumai ir prie šaudymų privedusios riaušės pastūmėjo Kongresą 1968 m. priimti ginklų kontrolės aktą. NRA nariai juo nebuvo patenkinti, bet NRA prez. Franklin Orth organizacijos oficioze „American Rifleman“ sakė su tuo įstatymu galėsias gyventi.

1971 m. Cincinnati, OH, NRA suvažiavime vadovybę perėmė gerokai radikalesnė vadovų grupė, pasiryžusi pradėti tikrą kovą prieš bet kokią ginklų kontrolę. Kai jos naujas vadovas Harlon Carter paskelbė kovos šūkį „No compromise. No gun legislation“, NRA narių skaičius staiga patrigubėjo. 1981 m. pasikėsinimo į prez. Ronald Reagan metu sužeistas jo spaudos atstovas James Brady paveikė Kongresą išleisti jo vardu pavadintą įstatymą, varžantį pistoletų prekybą. Įstatymas

reikalavo laukti 7 dienas, kol pirkėjas galėjo gauti ginklą.

NRA įtakos dėka 1986 m. Kongresas išleido įstatymą, kuris kiek sušvelnino reikalavimus ginklų savininkams. Jau aukščiau minėtas 1994 m. įstatymas, galiojęs iki 2004 m., Kongreso buvo nepratęstas galioti ir patogiai „palaidotas“ senose bylose. NRA tapo labai įtakinga Respublikonų partijoje. Po 1995 m. Oklahoma City, OK, Timothy Mc-

Veigh įvykdyto nusikaltimo, pareikalavusio net 168 žmonių gyvybių, NRA populiarumas taip susvyravo, kad net ir buvęs prez. George H. W. Bush pasitraukė iš NRA narių.

Čia gal tiktų paminėti ir buvusį garsų grandiozinių filmų aktorių Charlton Heston, tuometinį NRA prezidentą, kuris ypač pagarsėjo savo 1997 m. kalba, kurioje teigė, jog „Antroji JAV Konstitucijos pataisa yra Amerikos pirmoji laisvė“. Savo gyvenimo pabaigoje jis išpopuliarino ir posakį „Aš atiduosiu savo ginklą tik tada, kai kas nors jį išplėš iš mano negyvų šaltų pirštų.“ Jis netrukus atsirado ant tūkstančių amerikiečių automobilių ID lentelių.

Įdomu laikraščiuose skaityti pavienių skaitytojų pasisakymus apie ginklų kontrolę. Vieni jų verčia pagalvoti, kiti sukelia juoką. Štai keli iš jų: Turėti ginklą garantuoja Konstitucija; Ginklai reikalingi ne tik apsisaugoti nuo pavienių asmenų, bet ir nuo valdžios tironijos; Be ginklų neapsiginsime nei nuo svetimųjų invazijos; Ginklus palikite ramybėje, tik šovinius apdėkite nepakeliamais mokesčiais; Ginklų nėra per daug, reikia tik, kad žmonės pasitrauktų nuo tų skraidančių kulku.

Ginklų kontrolės priešininkai bet kokius su ginklų kontrole susijusius potvarkius vadina nekonstituciniais, pažeidžiančiais ginklų savininkų teises ir kovoje prieš smurtą neveiksmingais. Jei prez. Obama ir pavyktų sušlomas pataisas prastumti, reiktų suabejoti, ar tai turės įtakos išvengiant žudynių ar bent jas sumažinant. Nelabai

Nukelta į 14 psl.

TELKINIAI

St. Petersburg, FL

Renginiai ir susitikimai gruodžio ir sausio mėnesiais

Prie Kūčių vakarienės stalo susibūrė šeimos ir artimieji draugai.

Tradicinė Kūčių vakarienė

Kūčių vakarienė Lietuvos klube kiekvienais metais rengiama Kūčių vakarą. Šiais metais į klubo salę suvažiavo per 130 klubo narių ir svečių. Svečius pasitiko šiaudinukais papuošta eglutė, „liepsnojantis“ TV ekrane židynis, gražiai išpuošti ir tradiciniais Kūčių valgiais nukrauti stalai. Malonu, kad į šį mūsų lietuviškos šeimos vakarą atvyko ir dabar jau rečiau dėl prastos sveikatos besilankantys nariai.

Klubo pirmininkė Vida Meiluvienė pasveikino visus ir pasidalino mintimis apie šio vakaro tradicijas lietuviškose šeimose. Šv. Kazimiero misijos vadovui kan. Bernardui Talaišiui sukalbėjus maldą ir palaiminus valgius ir dalyvius, laužėme plotkelę-kalėdaitį, sveikinomės, linkėdami vieni kitiems džiugių švenčių, geros sveikatos, su kuria ateina ir visos kitos gėrybės.

Kūčių valgius paruošė klubo šeiminkė Angelė Straukienė su pagalbininkėmis, o sunkųjį darbą – kūčiukų kepimą – atliko savanorės klubo narės: I. Adickienė, G. Biknevičienė, R. Bandžiukenė, Z. Cirkus, A. Česnaitė, E. Jasaitienė, O. Kaselienė, B. Kasperavičienė, A. Kerbelienė, D. Mažeikienė, V. Meiluvienė, G. Osinskienė, L. Petkuvienė, S. Prialgauskienė, A. Straukienė, E. Radvilienė, V. Valaitienė ir G. Viktorienė. Sunkių ir karštų kepimo skardų kilnojimo darbuose talkino A. Radvila ir Gintas Valaitis. Dėkojame visiems talkininkams.

Naujieji metai – po naujų metų

Lietuvių klubo valdyba yra išradinga ir prisitaiko prie sąlygų. Anksčiau Naujuosius metus švęsdavome iki paryčių su orkestru, šokiais ir šampanu. Tokių pobūvių dalyviams pradėjus jausti metų našta, orkestrą pakeitė vieno ar dviejų žmonių kapelos ir šampanas. Baigdavome kelios minutės po vidurnakčio. Vėliau kapelas pakeitė įrašyta muzika, pagerinti pietūs ir šampanas. Ir nors Naujuosius metus atšvęsdavome dienos metu, vis tiek sutinki Naujuosius metus ir dar su saule grįžti namo.

Šie juodosios gyvatės Naujieji metai irgi neapsiejo be paminėjimo. Tik jis vyko trimis dienomis vėliau. Nebuvo orkestro ir vadinosi Naujųjų metų pirmuoju renginiu. Buvo pagerinti pietūs ir, žinoma, paslaptingo mecenato paaukotas šampanas.

Viskas prasidėjo po vidurdienio. Susirinko beveik pilna salė. Visi pasipuošė, kaip tinka tokios dienos paminėjimui: vyrai su kaklaraiščiais, o moterys – rinktinėmis suknelėmis. Po skanaus maisto ir pakeltų taurių visi stebėjo Mečio Šilkaičio paruoštą filmo montažą apie garsiąją auksinę

„Žuvėdra“. Klaipėdos universiteto sportinių šokių ansamblis tikrai pasirodė puikiai. Jauni vyrukai ir jaunos merginos daugiausiai šoko lotyniškos muzikos garsų fone. Kaip pasakė vienas dalyvis, „tai buvo atgaiva ir mankšta akims ir širdžiai. Ji ne vienam virpėjo“.

Žiūrėsime, ką Klubo valdyba sugalvos kitais metais.

Paminėta Laisvės gynėjų diena

Sausio 13 d., sekmadienį, Lietuvos klube paminėta Laisvės gynėjų diena. Klubo pirmininkė Vida Meiluvienė prie mikrofono pakvietė Aurelijų Kilbauską, kuris tais 1991 m. buvo Vilniuje. Kilbauskas savo kalboje jautriai nupasakojo to meto Lietuvos žmonių padėtį ir nuotaikas. Lietuvos žmonės tuo metu išgyveno žiaurų ekonominį ir politinį spaudimą iš Maskvos. Nepaisant ilgai trukusio sunkmečio, lietuvių tauta parodė ryžtą ir pasiaukojimą. Lietuvių tautos laisvė buvo išpirkta tauriausių Lietuvos žemės vaikų gyvybėmis. Sausio 13-toji pareikalavo nemažai aukų: apie 700 žmonių buvo sužeisti, 14 žuvo. Žuvusieji pagerbti susikaupto minute.

Klubo pirmininkė ir susirinkusieji padėkojo paskaitininkui už vaizdingą pasakojimą.

LDD kalėdinis pabendravimas

2012 m. gruodžio mėn. 12 d. prie gražiai papuoštų stalų klubo salėje susirinko Lietuvos Dukterų Draugijos (LDD) narės savo tradiciniam kalėdiniam pabendravimui-susirinkimui. Sekretorė Alvita Kerbelienė perskaitė praeito susirinkimo protokolą, išdininkė Liuda Petkuvienė supažindino su skyriaus finansine padėtimi, kuri parodė, kad, nors mūsų skyriaus narių skaičius sumažėjo, bet aktyvių ir dosnių narių dėka veikla nesustojo. Per praėjusius metus į Lietuvą išsiuntėme 3,400 dol. šalpos, taip pat paskyrėme 700 dol. mūsų gyvenvietėje sunkioje padėtyje esančioms.

Skyriaus pirmininkė Aldona Stasiukevičienė nuoširdžiai padėkojo visoms aukotojoms ir LDD narėms, kurios padėjo per naudotų daiktų išpardavimą. Tik visoms sesėms dirbant kartu, galime ištiesti pagalbos ranką vargstantiems. Kalėdinio pabendravimo metu surinkta 961 dol. aukų.

Po pranešimų pirm. Stasiukevičienė pakvietė pasivaikšinti narių suneštais sumuštiniais, pyragais ir kavute. Šv. Kazimiero misijos vadovas kan. Bernardas Talaišis LDD palinkėjo sėkmės ateities darbuose. Maloniai bendraujant, nepastebimai prabėgo laikas. Ačiū visoms už aukas ir už nario mokesčio susimokėjimą.

LDD skyriaus valdyba

Klubo metinis ataskaitinis susirinkimas

Susirinkimas buvo sušauktas šeštadienį, sausio 26 d. Pranešimus padarė pirmininkė Vida Meiluvienė, valdybos nariai, veiklos šakų vadovai ir revizijos komisija. Su liūdesiu ir susikaupimu prisiminti per praėjusius metus Amžinybėn išėję 14-ka klubo narių.

Pranešimuose atspindėjo valdybos dedamos pastangos rinkti klubui lėšas, tokias reikalingas senstančio pastato ir įrengimų priežiūrai. Klubo pirmininkė padėkojo buvusios valdybos nariams ir pasidžiaugė, kad vis dar atsiranda narių, sutinkančių paaugoti savo laiką klubui – bendram narių labai – ir darbuojasi valdyboje. Padėkojo klubo pagalbiniam vienetais – Kultūros būreliui, „Lietuvių žinioms“, „Ritmui“ ir visiems, kurie lankosi klubo renginiuose, aukoja valdybos rengiamoms loterijoms bei naudotų daiktų išpardavimams. Apgailestavo, kad dėl amžiaus, negalėjimo vairuoti ar kitų priežasčių klubo lankytojų skaičius smarkiai mažėja.

Klubo pasiūlymu ir revizijos komisijos pirmininkei paantrinus, susirinkimo dalyviai išreiškė ypatingą padėką klubo pirmininkei už jos sėkmingą, beveik trejus metus trukusį darbą, siekiant atgauti prieš 14 metų prarastą „Corporation for Non-Profit“ klubo statusą. Tai didelė finansinė pagalba, nes pagal jį klubas yra atleidžiamas nuo nekiliojamojo turto mokesčių (apie 12,000 dol). Pasibaigus susirinkimui, visi nariai buvo pavaišinti gardžiais blyneliais, pyragėliais ir kava.

BŪSIMI RENGINIAI

Užgavėnės

Vasario 10 d., sekmadienį, 1 val. p. p. ir po jų Lietuvių klube lakstys velniukai, raganėlės ir kito-kie persirengėliai. „Saulutės“ liuanistinės mokyklos mokinukai ir „Ritmo“ šokėjai kviečia visus jungtis prie jų rengiamų Užgavėnių linksmybių.

Garsios operos solistės koncertas

Vasario 15 d., penktadienį, Nepriklausomybės šventės išvakarėse, klubo Kultūros būrelis rengia operos solistės Stella Zambalis koncertą. Jai akompanuos muzikas pianistas Logan Brown.

Stella Zambalis yra graikų kilmės amerikietė, gimusi Cleveland, Ohio, taip vadinamas spinto sopranas. Spinto sopranų balsas ypatingas tuo, kad turi lyrinę ir dramatinę kokybę bei spalvą. Tai plačios apimties balsas.

Internetinė enciklopedija „Wikipedia“ solistė

vadina viena iš geriausių šiuolaikinių sopranų. Balso studijas baigė su Elena Nikolaidi. Laimėjusi Metropolitan Opera dainininkų konkursą, dalyvavo jos pastatymuose. Vėliau tapo nuolatine Houston operos dainininke. Karjerą pradėjo atlikdama pagrindinius vaidmenis žymiuose JAV ir Europos operos namuose. Taip pat kasmet surengia ir daug solinių koncertų. Š. m. vasario 1, 3 ir 5 d. St. Petersburg Opera statomoje operoje „Tosca“ dainininkė atliks Toscos vaidmenį.

Lietuvių klubo narių susidomėjimas klasikine muzika ir dainavimu, bei St. Pete Opera ir Lietuvių klubo nario Rimo Karnavičiaus artimi ryšiai

Solistė Stella Zambalis

su soliste paskatino pakviesti iškilią dainininkę į mūsų klubo sceną. Koncertas plačiai reklamuojamas internete, „TampaBay Times“ ir „Facebook“. Kviečiame visus dalyvauti koncerte, kurio visas pelnas bus skiriamas Lietuvos klubo išdui. Koncerto pertraukos metu Kultūros būrelis vaisins vynu ir lietuvišku sūriu.

Bilietus – 20 dol., studentams – 15 dol. – galite nusipirkti klube ir koncerto dieną prie įėjimo.

Nepriklausomybės minėjimas

Šiais metais Lietuvos Nepriklausomybės šventė Lietuvos klubus minima vasario 17 d. JAV Lietuvos Bendruomenės pastangomis į St. Petersburg atvyksta ansamblis „Iš Rytų šalelės“. Menininkai Rūta Pakštaitė-Cole ir Rimas Polikaitis ves Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios – Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo – dienų minėjimus.

Vasario 17 d., sekmadienį, 1:15 val. p. p. Šv. Vardo bažnyčioje bus atnašaujamos šv. Mišios už Lietuvą. Po jų 2:30 val. p. p. Lietuvos klube rengia-

mi pietūs, minėjimas ir meninė programa. Prašome atkreipti dėmesį, kad tą sekmadienį pietų laikas yra 2:30 val. p. p.

Pensininkų klubo susirinkimas

St. Petersburg lietuvių Pensininkų klubas praneša, kad vasario 22 d., penktadienį, 2 val. p. p. Lietuvos klube šaukiamas visuotinis narių susirinkimas. Visi nariai ir svečiai maloniai kviečiami susirinkime dalyvauti. Po susirinkimo – vaisės.

XIII Lietuvių golfo metinis turnyras

Lietuvos Respublikos garbės konsulas Algimantas Karnavičius kviečia visus apylinkių golfo žaidėjus į konsulato rengiamą jau 13-jį metinį „Florida Lithuanian Open Golf Tournament“, kuris vyks kovo mėn. 7–11 d. Visa informacija ir registracijos lapai randami interneto svetainėje adresu: ltconsulflorida.com.

Jau treči metai, kaip turnyro pelnas skiriamas organizacijai „Vaiko vartai į mokslą“ (Child's Gate

to Learning), įkurtai 1998 m. Čikagoje su tikslu rūpintis Lietuvos rizikos grupės šeimų vaikais. „Vaiko vartai į mokslą“ yra savarankiška, pelno nesiekianti organizacija, registruota Illinois valstijoje. Organizacija remia 11 pomokyklinių dienos centrų ir laikinosios globos namų Lietuvoje: Vilniuje (2), Kaune, Marijampolėje, Kazlų Rūdoje, Naujojoje Akmenėje, Rumbonyse, Užpaliuose, Žemaičių Kalvarijoje, Varėnoje ir Jonavoje.

Konsulas džiaugiasi, kad lietuviai ir nelietuviai golfo žaidėjai noriai ir sparčiai registruojasi. Registracijos gautos net iš Londono, Anglijos ir Kanados.

Šiais metais susipažinimo pobūvis rengiamas šeštadienį, kovo 9 d., 6–9 val. v. Lietuvos klubo salėje. Kviečiami dalyvauti ir svečiai, nežaidžiantys golfo. Išankstinė registracija/mokestis būtini. Platesnę turnyro informaciją rasite internete arba paskambinę į konsulatą tel. 727-895-4811.

St. Petersburg „Lietuvių žinios“, Nr. 438.

Sao Paulo, Brazilija

Dvi žinios iš Brazilijos

Olindos vienuolynui vadovauja Brazilijos lietuviai

Kun. Jonas Evangelistas Kovas, OSB (João Evangelista Kovas) 2012 m. lapkričio 21 d. buvo išrinktas benediktinų abatu Olindoje (Pernambuco valstija, šiaurės rytų Brazilija) ir kitą dieną įvesdintas 106-tuoju vyresniuolu 1586 m. įsteigto vienuolyne. Krikštytas Aleksandru, kun. Kovas augo Maria Lucia ir dr. Vicente Kovo šeimoje. Pradėjęs studijuoti medicinos mokslus, įstojo į Sao Paulo Šv. Benedikto vienuolyną. Baigęs senųjų amžių ir viduramžių filosofiją, dėstė Šv. Benedikto kolegijoje. Sulaukęs 31 metų amžiaus tapo šio vienuolyno vyresniuolu.

Kas mėnesį rašė religines temomis Brazilijos lietuvių žurnalui „Mūsų Lietuva“. Žada ir ateityje bendradarbiauti. Pernai kun. Kovo globojamame vienuolyne vyko užsienio lietuvių sielovadai delegato prel. Edmundo Putrimo rūpesčiu surengta Dievo Gailestingumo konferencija.

37-erių metų abatas J. E. Kovas šį mėnesį pradeda vadovauti Olindos vienuolynui, kuriame gyvena, meldžiasi ir dirba 30 vienuolių

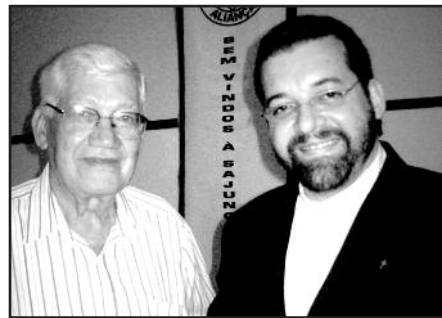
Abato kėdėje sėdi naujasis benediktinų vyresnysis, kun. Jonas Evangelistas Kovas.

Kun. Jonas Evangelistas Kovas, OSB su Sao Paulo lietuvių tautinių šokių grupe „Rambynas“.

Kun. Jonas Evangelistas Kovas, OSB su Vytautu Bacevičiumi, vienu iš pagrindinių lietuvių veikėjų Sao Paulo.

Kun. Jonas Evangelistas Kovas, OSB su buvusiu Šv. Juozapo lietuvių parapijos klebonu a. a. kun. Petru Rukšiu, SDB.

Šv. Mykolo Arkangelo gimnazijai – 60 metų

Seserų pranciškonių Šv. Mykolo Arkangelo gimnazija, esanti Sao Paulo, Brazilijoje, švenčia 60 metų sukaktį. Dabartinė mokykla – vos keli žingsniai nuo 1936 m. statytos lietuvių Šv. Juozapo bažnyčios, esančios Vila Zelina rajone.

1922 m. Pittsburgh, Pennsylvania, įsteigtos lietuvių vienuolijos penkias seseris 1938 m. atsikvietė tuometis klebonas prel. Pijus Ragaižinskas. Pirmoji mokykla tebuvo pastogė už bažnyčios.

Antrojo pasaulinio karo metu Brazilijos valdžia varžė įvairių tautybių veiklą, o ryšiai su Lietuva buvo nutrūkę. Klebonas Ragaižinskas 1941 m. atvyko į JAV ir Kanadą lietuvių parapijas telkti lėšų mokyklai. 1952 m. Šv. Juozapo mokykla buvo perkelta į naują sklypą ir pavadinta Šv. Mykolo Arkangelo vardu pagerbiant vieną pagrindinių geradarių, Čikagos Šv. Jurgio parapijos kleboną Mykolą Krušą (1878–1950), padėjusį ir pranciškonių vienuolijai kurti. Šalia mokyklos yra seserų vienuolynas.

Ilgainiui mokyklą pradėjo lankyti ne tik lietuvių vaikai, tačiau jos ryšiai su lietuvių parapija ir lietuvių bendruomene išlikę stiprūs iki šiol. Mokykloje kasmet švenčiama Vasario 16-oji, repe-

Pirmosios Šv. Juozapo (nuo 1952 m. – Šv. Mykolo Arkangelo) kolegijos mokytojos.

tuoja tautinių šokių grupės, vyksta kita veikla.

Dauguma lietuvių į Braziliją atvyko 1926–1929 m. Tais laikais Brazilijoje išvis nebuvo valdiškų mokyklų. Lietuvos valdžia lietuvių vaikams pastatė penkias pradines mokyklas, tačiau kilęs karas jų išlaikymą nukirto.

Pirmos Dievo Apvaizdos pranciškonių seserys buvo Marija Julija, M. Karolina, M. Marcelina, M. Evangelista ir M. Norberta. Kaip ir kazimierietės, Nukryžiuotojo Jėzaus seserys, pranciškonės dirbo su vargstančiais lietuvių imigrantais. Ilgainiui Sao Paulo miesto valdžia atidarė Pijaus XII kolegiją turtingesniame rajone, vargingesniems ikūrė Karmelio Marijos mokyklą, įsteigė įvairių socialinių tarnybų.

Į vienuoles įstojo ir brazilės seserys. Brazilijos provincijos seserys dirba Nova Veneza, Sao Pedro miestuose, Sao Paulo, Guajara-Mirim Rondonijoje (buvusioje kun. dr. Aleksandro Bendoraičio ligoninėje), Alagoas valstijos sostinėje Maceio, vadovauja misijai Guanay, Bolivijoje. JAV provincijos seserys pranciškonės Atgimimo laikais Utenoje, Šv. Klaros ligoninėje, įsteigė pirmą Lietuvoje palaikomosios slaugos tarnybą.

Pagal „Mūsų Lietuva“, nr. 08/12 (abiejų straipsnių autorė – Sandra Mikalauskaitė Petroff) parengė t. Antanas Saulaitis, SJ

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Akademikų vakaronė Rake

FIL. VILIUS DUNDZILA

„Jaunų dienų“ Rako vasaros stovykloje Čikagos filisterių skyrius 2012 m. liepos 17 d., antradienio, vakare suorganizavo vakaronę. Stovyklos vakaro programoms pasibaigus ir stovyklaujantiems jaunimui sugulus, Kernavės menėje susirinko apie 20 akademikų skautų filisterių, tikrųjų narių bei senjorų ir tiek pat kandidačių arba junijorų. Kandidatės ir junijorai kepė tradicinius lietuviškus bulvinius blynus. Jaunų šeimų gerosios fejos vaisėms iškepė skanių pyragaičių ir pyragėlių. Nežinomi nykštukai išvirė karštos kavos (tiems, kurie košėnaktį įstengia gerti).

Akademikai skautai buvo susitarę per vėliavų nuleidimą dėvėti savo stovyklinius trispalvius kaklaraiščius ir juostas. Visi buvome iškviesti į aikštę. Trumpai papasakota apie akademikų skautų sąjungą, siekiant mūsų veikla sudominti jaunesnius skautus, norėta parodyti, kad po vyr. skaučių, gintarių, skautų vyčių ir jūrų budžių yra dar viena skautų pažangumo pakopa. Atidžios akys pastebėjo, kad buvusios jūrų skautų (čių) Korp! Gintaras nariai rikiuotėje dėvėjo savo spalvas ir kaklaraiščius. Tai negalėjo būti atsitiktinumas. Gal jau atėjo laikas ir šias kolegas priimti į akademikų skautų gretas? Tai reikės nuspręsti valdybai.

Vakaronėje akademikų būrys vadovaujamas gabaus dainininko fil. Vlodo Žukausko, užtraukė lietuvių studentiškas ir skautiškas dainas. Tyliai dainavome, kad neprižadintume miegančių skautų. Dainos bai-

gėsi akademikų himnu „Dievi, tau, tėvyne, ir žmonijai“ bei studentų himnu „Gaudemus igitur“. Linksmi padainavę pusvalandį ar ir daugiau, pajutome, kad imame šlapti. Perkūnas, matyt, kažkuo buvo nepatenkintas. Dainavimui įpusėjus, pradėjo ne tik lyti, bet pilti kibirais. Pučiant vėjui, lietus lijo pro menės atvirus šonus. Sušlapo stalai ir dainorėliai. Visi pasitraukėme į menės gilumą prie sausesnių stalų ir suolų.

Junijorai ir kandidatės vaišino visus karštais, kvapniais gardumynais. O jie už savo gerai atliktą darbą gavo dovanėlių iš filisterių – akademikų marškinėlius. Deja, jų pritrūko, nes susirinko toks gausus būrys naujų narių (marškinėlių stovykloje negavę juos gaus per metinę šventę).

Akademikų skautų sąjungos pirmininkas fil. Ričardas Chiapetta parodė skaidres apie akademikų veiklą. Jo valdyba siekia įgyvendinti tris tikslus: atgaivinti akademikų veiklą, suorganizuoti akademikų pastovyklę 2013 m. jubiliejinėje stovykloje ir 2014 m. atitinkamai atšvęsti akademikų 90 metų jubiliejų. Per nepilnus metus surinkęs net 19 naujų narių Čikagoje, Chiapetta pastangos atgaivinti veiklą aiškiai yra vaisingos. Jis dažną savaitgalį važiuoja į universitetų miestelius aplankyti ten studijuojančius skautus bei skaites ir juos paskatinti dalyvauti akademikų veikloje.

Smagi vakaronė baigėsi daina „Ateina naktis“. Tik audrai siaučiant, užmiršome bendrai nusifotografuoti.

„Skautybės kelio“ redaktorės prašymas

Norėdama sklandžiau atlikti savo, kaip „Skautybės kelio“ redaktorės pareigas, prašau pranešimus bei aprašymus apie savo vietovės skautišką veiklą siųsti man tiesiogiai el. adresu: ausra67@sbcglobal.net arba paprastu paštu:

Aušra Jasaitytė Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462
Ačiū už supratimą.

Vis budžiu!
Sesė Aušra

Dariaus ir Girėno metų pradžia

Washington, DC „Mindaugo“ ir „Pušyno“ draugovių skautai prie Dariaus ir Girėno nuotraukos „Smithsonian Air and Space“ muziejuje: Gintarė Meižytė, Matas Mickus, Alina Orentaitė, Ingrida Skirpaitė, Indrāja Kirvelaitytė, Kovas Kirvelaitis, Angelina Leškytė, Andrius Mickus, Aistė Orentaitė, Marius Orentas, Jurgis Petraitis, Antanas Petraitis, Viktorija Petraitis, Augustas Senuta, Linutė Senutaitė, Jonas Skučas, Eva Vebeliūnaitė, Greta Vebeliūnaitė ir Tomas Vebeliūnas.

Washington, DC „Mindaugo“ ir „Pušyno“ draugovių skautai pradėjo Dariaus ir Girėno metus š. m. sausio 12 dieną „Smithsonian Air and Space“ muziejuje. Įguloms (skiltims) vadovavo prityrę skautai kandidatai Gintarė Meižytė, Matas Mickus, Alina Orentaitė ir Ingrida Skirpaitė. Jie „skraidė“ su savo įgulomis po muziejų, ieškodami atsakymų į ieškonės (scavenger hunt) klausimus.

Sesė Ingrida vadovavo Antaninos Liorentaitės įgulai. Jos įgulos temos buvo aviacijos ir Lietuvos istorija. Sesė Alina vadovavo Antano Gustaičio įgulai. Ji mokėsi apie orlaivių skridimo būdus ir keturias pagrindines skridimo jėgas – svorio jėgą, keliamąją jėgą, pasipriešinimo jėgą ir varomąją jėgą. Brolis Matas, vadovavęs Broniaus Oškinio įgulai, ieškojo atsakymų į aerodinamikos klausimus. Sesė Gintarė vadovavo Jurgio Dobkevičiaus įgulai, kuri susipažino su lėktuvo dalimis. Pasibaigus ieškonei, visi kartu pakartojo stotis ir paaiškino kitiems skautams, ką jie tą dieną sužinojo.

Ateityje Washington skautai ir prityrę kandidatai statys brolių Raitų 1909 m. lėktuvo sparno rėmus, gamins aitvarus ir raketas, skraidins lėktuvus ir lankys akrobatinio skraidymo šventę. Jie nori oro skautų programą baigti ir gauti sparnus iki birželio mėnesio. Vis aukštyn!

Brolis Pilkasis Garnys

Pranešimas dėl Čikagos lietuvių skautų tradicinės Kaziuko mugės

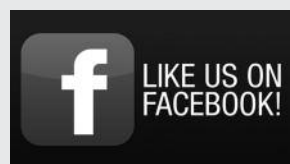
Š. m. kovo 3 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, vyksianti Čikagos lietuvių skautų tradicinė Kaziuko mugė prasidės 9 val. r. šv. Mišiomis Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje. Mugės atidarymas – 10 val. r., Ritos Riškienės salėje. Kviečiame visą visuomenę dalyvauti ir paremti lietuvių skautišką jaunimą.

Siekdami padidinti Kaziuko mugės pajamas, kad lietuviškas jaunimas galėtų toliau bręsti ir augti lietuviška, skautiška dvasia, kviečiame seses ir brolius į Koldūnų vakarą, kuris vyks penktadienį, **vasario 8 d., 5 val. p. p.** Pasaulio lietuvių centro virtuvėje. Vakaras truks tol, kol visi koldūnai bus pagaminti. Iki šiol skautai ir skautės per vieną vakarą yra pagaminę per 10,000 koldūnų.

Norite pardavinėti savo produktus Kaziuko mugės metu? Daugiau informacijos gausite pas Danutę Navickas (danute@sbcglobal.net). Jei turite klausimų dėl artėjančios Kaziuko mugės, prašome kreiptis pas Edį Brooks (emailediebros@gmail.com).

Pasimatysime Čikagos lietuvių skautų ruošiamoje Kaziuko mugėje!

A.S.D./Korp! Vytis PRANEŠIMAS

Labai kviečiame tapti ASD/Korp! Vytis Čikagos skyriaus „Facebook“ gerbėjais („like us“), kad galėtume turėti kuo daugiau pasekėjų!

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Geriausia jaunoji vertėja Lietuvoje – moksleivė iš Žemaičių Naumiesčio

Sausio 28 d. Europos Komisijos jaunųjų vertėjų raštu konkurso laimėtoja paskelbta iš anglų į lietuvių kalbą vertusi Žemaičių Naumiesčio gimnazijos moksleivė Giedrė Pupšytė. Ji pripažinta geriausia jauna vertėja iš Lietuvos.

Giedrę konkursui parengė jos anglų kalbos mokytoja Danguolė Naujokienė.

2012 m. lapkritį surengtame konkurse dalyvavo daugiau kaip 3,000 moksleivių iš 750 Europos Sąjungos (ES) mokyklų. Konkurse Lietuvai atstovavo 12 mokyklų, iš viso 60 moksleivių.

Nugalėtojai – iš kiekvienos šalies po vieną – bus pakviesti į balandžio 11 d. Briuselyje vykstančias apdovanojimo iškilmes. Čia jiems bus įteikti laimėjimai, jie galės susipažinti su Europos Komisijos vertėjais bei jų darbo aplinka.

Konkurso laureatė G. Pupšytė tvirtina, kad užsienio kalbų žinios praverčia ir keliaujant, ir savoje šalyje, ir kad kalbos – neatsiejama jos gyvenimo dalis. G. Pupšytė mokykloje mokosi anglų ir rusų kalbas, o savarankiškai – dar ir ispanų kalbą.

Konkurso dalyviai vertė vieno puslapio tekstą, o kalbas, iš kurių ir į kurias buvo verčiama, galėjo pasirinkti patys iš 23 oficialių ES kalbų.

Laimėtojų pasirinktos kalbos buvo ganėtinai įvairios: 11 moksleivių vertė iš anglų, penki – iš prancūzų, penki – iš ispanų, keturi – iš vokiečių, vienas – iš estų ir vienas – iš airių kalbos. Tekstus vertino Europos Komisi-

sijos vertėjai.

Konkursas pirmą kartą surengtas 2007 m. 2012–2013 m. į konkursą užsiregistravo beveik 1,750 mokyklų – kompiuteriu atsitiktine tvarka atlikus atranką šis skaičius dėl logistinių priežasčių buvo sumažintas iki 750.

Vertimo tekstai buvo skirti 2012 Europos metų temai – kartų solidarumui, juose buvo paliesti įvairūs šios temos klausimai: nuo pasakojimų apie tai, kaip jaunimas moko vyresnius žmones naudotis kompiuteriais, iki vyresnių asmenų istorijos pamokų vaikams.

Tekstus rengė Europos Komisijos vertėjai, kad būtų užtikrintas vienos visomis kalbomis parašytų tekstų kalbinio sudėtingumo lygis.

Kroatijai prisijungus prie ES ir kroatų kalbai tapus 24-ąja oficialiąja kalba, 2013–2014 m. konkurse pirmą kartą galės dalyvauti ir Kroatijos moksleiviai.

„Juvenes Translatore“ (liet. jaunieji vertėjai) konkursą kasmet rengia Europos Komisijos Vertimo raštu generalinis direktoratas. Jame gali dalyvauti septyniolikmečiai moksleiviai (šįkart – gimę 1995 m.) ir jis vienu metu vyksta visose atrinktose ES mokyklose.

Anksčiau šį konkursą Lietuvoje yra laimėję Kauno „Saulės“ gimnazijos, Vilniaus Mykolo Biržiškės gimnazijos, Veisiejų vidurinės mokyklos, Vilniaus Užupio gimnazijos ir Mažeikių Gabijos gimnazijos moksleiviai.

ELTA

Kadras iš filmo.

Steven Spielberg filmas „Lincoln“

GYTIS KRIAUČIŪNAS

Paprastai pirmą sausio dieną visi švenčia, nes ta diena yra Naujųjų metų pirmą dieną. Bet šiais metais, sausio 1 d. sukako 150 metų nuo vergijos panaikinimo JAV. Tai diena, kai prezidentas Lincoln pasirašė Išlaisvinimo dokumentą (Emancipation Proclamation). Ta proga, aš, brolis ir pusbroliai nuėjome į kino teatrą pažiūrėti filmą apie šį prezidentą.

Lincoln buvo 16-tasis JAV prezidentas. Filmo veiksmas vyksta 1865 metais. Tai metai, kai Lincoln buvo nušautas. Filmas prasideda JAV kariuomenės stovykloje, kur Lincoln susitinka su baltaodžiais ir juodaodžiais. Ten jis supranta, kad tikrai reikėtų panaikinti vergiją Amerikoje. 1863 metais jis panaikino vergiją, pasirašęs Emancipation Proclamation. Filme sakoma, kad tai buvo tik „karinis sprendimas“. Nors filme yra aišku, kad jis nori juos išlaisvinti, tai padaryti nėra lengva. Oficialiai tą padaryti galima tik keičiant JAV Konstituciją. Teks JAV Kongresui balsuoti ir reikės gauti 2/3 balsų, kad būtų galima pakeisti Konstituciją. Lincoln pasamdo kai kuriuos žmones, kad jie padėtų Lincoln gauti užtektinai balsų ir Konstitucijos papildymą būtų galima priimti. Prezidentas įkalbina Demokratų partijos narius, kurie dar neturi savo nuomonės šiuo klausimu. Įkalbinti vyrai bando psichologiškai įtraukti juos, kad jie balsuotų teigiamai. Likus kelioms dienoms iki balsavimo, padėjėjai yra surinkę tik septynis balsus.

Lincoln lieka 2 keliai: bandyti rasti taiką su pietinėmis valstijomis arba tęsti balsų rinkimą. Kurį Jis pasirinks? Kaip pasikeis Amerikos istorija?

Filme vaidinantys aktoriai atrodo lyg būtų iš tų laikų. Vaidina daug žinomų aktorių: Daniel Day Lewis (Lincoln), Joseph Gordon-Levitt (Lincoln sūnus), James Spader (P. Bilbo), Sally Field (Mary Todd Lincoln) ir Hal Holbrook (P. Blair). Visi aktoriai, ypač Day Lewis, vaidino labai gerai. Man ir kitiems atrodė, kad Lewis – „gyveno“ savo vaidmenyje kaip Lincoln, ir vien dėl to filmas labai gerai buvo įvertintas.

Šis filmas tikrai skiriasi nuo kitų gerų filmų. Jau seniai nebuvo filmo apie Amerikos prezidentą. Šiais metais pasirodė kino juosta „Abraham Lincoln: Vampire Slayer“ („Vampyrų žudytojas“), bet Rotten tomatoes.com duomenimis, tik 52 proc. žmonių tas filmas patiko. Reikia prisiminti, kad Lincoln nežudė vampyrų.

Naujas Spielberg filmas yra ypatingas ir tuo, kad aktoriai, vaidinantys šiame filme, praeityje yra vaidinę labai skirtinguose filmuose. Šį filmą būtina žiūrėti, nes jame rodoma Lincoln antroji prezidentavimo kadencija.

Ar verta šį filmą žiūrėti teatre? Žinoma! Šis filmas yra tikrai „kietas“! Aktoriai negali būti geresni, o režisierius Spielberg – vienas geriausių režisierių. Nors filmas ilgokas, tačiau istorijos, politikos ir dramos mėgėjams suteiks daug žinių. Iš dešimties taškų aš duočiau 9.5.

Čikagos lituanistinės mokyklos mokinukai šiemet labiausiai pasiilgo sniego. Nei su rogutėmis pasivažinėsi, nei paslidinėsi, nei pačiužomis ledą pabraižysi. Išsiilgę žiemos jie nutarė nors ant popieriaus lapo Senj Besmegenj „nulipdyti“. Kaip tarė, taip ir padarė. O direktorės pavaduotoja Audronė Sidaugienė padarė „nulipdytų“ senių parodą, kad visi pamatytų, kad ir be sniego galima juos pasidaryti.

Nuotraukoje – vaikų ratelio B vaikučių padaryti Seniai Besmegeniai.

Laimos Apanavičienės nuotr.

JAV LB Kultūros taryba, filatelistų draugija „Lietuva“ ir Čiurlionio galerija Čikagoje kviečia 6–18 metų JAV lietuvių moksleivius **tapti pašto ženkle ir voko autoriumi** ir skelbia pašto ženkle ir voko kūrimo konkursą, skirtą Dariaus ir Girėno legendinio skrydžio 80-mečiui paminėti. Geriausių darbų autoriai bus apdovanoti premijomis, o pirmos vietos laimėtojų kurtus darbus bus galima pamatyti išleistame pašto ženkle ir voke.

Piešinius – pašto ženkle ir voko projektus – komisijai reikia pateikti iki š. m. balandžio 1 d. Darbus siųsti adresu: Pašto ženkle konkursas, Lith Art Gallery Ciurlionis, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636

Daugiau informacijos galite gauti el. paštu: kulturmin@gmail.com

Maja Verachtert kartu su močiute Indre Tijūnėliene ir seneliu Donatu Tijūnėliu 2011 metais lankėsi Lietuvoje. Ji keliavo po Lietuvą, pabuvojo daugelyje vietų, grožėjosi jos vaizdais.

Gyvendama JAV, Maja savo mažais darbais talkina močiutei, kuri vadovauja Lietuvos vaikų globos būreliui „Saulutė“. Viešėdama Lietuvoje ji, kartu su močiute, Lietuvos vaikams, kuriems reikalinga pagalba, įteikė savo surinktą paramą.

Nuotraukoje: Maja su drugeliu ant rankos Kernavėje.

Indrės Tijūnėlienės nuotr.

Čiurlionio galerija kviečia į naują parodą

LAIMA APANAČIENĖ

„Jei pasaulis būtų aiškus, meno nebūtų“ (Albert Camus).

Gal ir teisingas Camus. Gal todėl menininkai, norėdami išsiaiškinti pasaulio paslaptis, ir kuria, ieško naujų meno rūšių, mėgina atrasti save įvairiose meno išraiškose.

Reginos Nedas paroda „Kūrybos posūkiai – veidai“ – ne pirmoji paroda Čiurlionio galerijoje. 2010 m. sausio 15 – vasario 15 dienomis galerijoje žiūrovas galėjo gerėtis jos tapybos ir taikomojo meno paroda „Gyvenimo simboliai. Abstrakcijos“.

Dailininkė Regina Nedas gimė ir augo Lietuvoje. Dar besimokydama vidurinėje mokykloje priklausė įvairioms menininkų grupėms. Darbas kūrybinėse grupėse suteikė jai galimybę pažinti skirtingas meno formas, stilius, technikas, dalyvauti įvairiose meno parodose.

„Niekada nenorėjau tapti profesionalia menininke, tačiau dirbdama technikumė dėstytoja su menu niekada nesiskyriau, visada norėjau išreikšti save per meną“, – sako Regina.

Lietuvoje ji yra dalyvavusi ne vienoje rajoninėje ir respublikinėje parodose. 1990 m. puokščių kompozicijų parodoje jai buvo paskirta pirmą vietą. 1992 m. buvo pakviesta dalyvauti Maskvos Liaudies ūkio pasiekimų parodoje, kur buvo apdovanota šios parodos medaliu.

Gyvenant Jungtinės Amerikos Valstijose atėjo toks gyvenimo tarpnis, kai nutarė išbandyti naujas kūrybines technikas.

„Pradėjau ieškoti naujovių savo kūryboje. Ankstesnių techniku, kurias naudoju Čiurlionio galerijoje vykusiame parodoje, neatsisakiau, tačiau labai norėjosi papildyti ir išbandyti kažką naujo, sukurti ‘veidus’, kuriuose atsispindėtų charakterio ypatumai, gyvenimas, džiaugsmas ir skausmas,“ – pasakoja apie naujus veidus savo kūryboje dailininkė.

Ji sako pati nežinanti, kas ją paskatino pasukti meno keliu, kaip atsitiko, kad su kūryba ją sužavėjo. Tačiau iš tikrųjų ji dar jaučiasi ieškanti savo kelio, bandanti suaugti su kūryba ir įsitikinusi, kad šiame gyvenimo ir kūrybos tarpsnyje jai labai tinka Erich Fried žodžiai: „Tu dar neatėjai, tik eini!“

Ir eina. Savo naujoje parodoje rodomuose kūriniuose Regina mėgina žvelgti į pasaulį per veidus – žmonių, gyvūnų, augalų. Jie linksni ir juokingi, liūdni ir rimti, su kaukėmis ir be jų.

Veidų išraiškos atspindi tai, ką surado menininkė. Ryšku tai, kuo gyvuoja menininko dvasia. Dvasia, norinti save išlaisvinti nuo materialinių rūpesčių, slegiančių mus šiame pasaulyje. Į juos pažūrėjęs ir pastebėjęs savo asmeniškumus, giliau įsigilinti ir į savo vidų.

„Parodoje apsilankęs žiūrovas šiuos veidus matys skirtingai, nei matau juos aš. Tad noriu pakviesti parodos lankytojus pabandyti į juos žiūrėti kartu“, – kviečia R. Nedas.

Parodoje kartu su mama pirmą kartą savo darbus rodys ir sūnus

Regina Nedas „Arklis“.

Regis Nedas.

Regis Nedas.

Asmeninio archyvo nuotr.

Rokas Nedas, šiuo metu studijuojantis architektūrą.

Parodos atidaryme, kuris Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636), vyks vasario 8 d. 7:30 val. v. dalyvaus dar vienas Reginos sūnus, – Regis Nedas.

Nuo pat vaikystės Regis mėgo dainuoti ir būti scenoje. Jau besimokydamas vidurinėje mokykloje grojo klarnetu dūdų orkestre, kūrė dainas. Baigęs Vilniaus universitetą, su įvairiomis etografinėmis grupėmis koncertavo tiek Lietuvoje, tiek kitose Europos šalyse.

Parodos atidaryme Regis gros gitara, dainuos savos kūrybos ir kitų kompozitorių sukurtas dainas.

Tad iki malonaus susitikimo.

Atradęs savo vietą gyvenime

LAIMA APANAČIENĖ

„Niekas nežino, kada ir kaip, kokiu gyvenimo laikotarpiu žmogų aplanko kūrybinės mintys ir jausmai. Šis klausimas man iki šios dienos yra didžiausia gyvenimo mįslė. Pirmą kartą tas jausmas aplankė dar tuo metu, kai mokiausi Telšių rajono Varnių vidurinėje mokykloje“, – rašo savo pirmosios poezijos knygelės „Aš rubinas – Tu šviesa“ autorius Virgis Kaveckas, šeštadienį, sausio 26 d., kartu su moterų klubu „Alatėja“ pakvietęs poezijos gerbėjus į šios knygos suktuves Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre.

Kaip vakaro atidarymo metu sakė Virgis, tai nėra dabar sukurti eilėraščiai. Juos jis rašė dar būdamas mokinys. Išleisti knygelės jis taip pat negalvojo, tiesiog parodė savo draugui eilėraščius, ir tas ėmėsi visų leidybos darbų.

Vartant knygelę stebina jauno žmogaus branda, jo apmąstymai ir norai: „Noriu būti sveika dalyte Dievo organizme – pasijusti esąs savo vietoje, nes tik tada gyvenimas taps pilnakraujis ir prasmingas. Tuomet augliams atsirasti nebus vietos ir sąlygų“ (1995).

Knygoje ne tik eilėraščiai, čia rasime autoriaus apmąstymus apie poeziją ir dabartį, apie tikslą ir suvokimą.

Leidinėlyje idėtas ir prozos kūrinėlis „Vakaro sargas“, kuriame autorius pasakoja apie miestelio keistulį (koks miestelis jo neturi?) Jokimą. Tai nuširdus paveikslas žmogaus, kurį aplinkiniai myli, net nežinodami už ką. O gal tai ir yra tikroji meilė?

Knygą „Aš rubinas – Tu šviesa“

nedideliu tiražu – 100 egz. – išleido leidykla „Naujasis lankas“. Knygos dailininkas – Vladimiras Beresniovas.

Žiūrint į dabartinį knygelės autoriaus gyvenimą, atrodo, kad Virgio norai išsipildė – jis atrado save. Dažnai jį matome su gitara rankoje, girdime dainuojant savo ir kitų autorių sukurtas dainas. Jį supa graži šeima: žmona Vida, renginio pradžioje tarusi nuširdų žodį, ir dukros Austėja ir Daumantė. Aplink ir gražus draugų – tiek programos dalyvių, tiek klausytojų – ratas, kurie knygelės pristatymo vakarą buvo kartu su Virgiu. Eiles skaitė Audra Raugevičienė, svajingas melodijas akordeonu atliko Bronius Mūras, dainavo ir gitara grojo Artūras Jaseauskas, smuiku griežė Rasa Stanevičienė. Žinoma, šalia buvo ir dukros Austėja Kaveckaitė-Ziamba ir Daumantė Kaveckaitė, kurios tą vakarą grojo gitara ir dainavo.

Kaip vakarui baigiantis sakė viena iš „Alatėjos“ ikūrėjų Audronė Sidaugienė, ji net neįtarė, kad Virgis, kuris dažnai talkina jų renginiuose, kuria eiles. Jis niekada apie tai niekam nepasakojo. Kai jai, viešint Lietuvoje, paskambino ir paprašė, kad nuvežtų į Čikagą knygas, ji negalėjo patikėti, kad tai Virgio poezijos knyga. Jai tai buvo didelė staigmena.

Į vakarą susirinkęs gausus būrys klausytojų tik dar kartą parodė, kad esame ištroškę poezijos ir dainos vakarų. Tad sveikindami Virgį su leidiniu, tikime, kad savo knygos išleidimu jis paskatins ir kitus autorius leisti savo knygas.

Na, o „Alatėjos“ moterims norisi padėkoti už gražų, šiltą vakarą. Tikimės, kad šis klubas mus dar ne kartą pradžiugins savo renginiais.

Knygos „Aš rubinas – Tu šviesa“ autorius Virgis Kaveckas.

Virgio Kavecko eiles skaitė Audra Raugevičienė, akordeonu grojo Bronius Mūras. Laimos Apanačiienės nuotraukos

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Prie puodelio arbatos... daržovių desertas

Turbūt visi pripažinsime, kad mūsų kulinariniai sugebėjimai, gaminant daržoves, dažniausiai apsiriboja salotomis, sriubomis, garnyrais ar antraisiais patiekalais. Tačiau daržovės gali būti ir puikiausias gardėsis prie puodelio arbatos.

Morkos desertui? Tai skanu!

Morkas, vienas iš seniausių šakniavaisinių daržovių, senovės Romos rašytojai vadino daržovių karalienėmis, o graikai tapatino su krauju ir meile, sakydami, kad jos valo kraują ir atkuria net labiausiai apleisto organizmo gyvybines jėgas. Senovės judėjai morkas laikė šventais augalais, o senieji slavai jas vadino rojaus valgiu.

Sultingos ir saldžios morkos atrodo tarsi būtų specialiai sukurtos desertams. Ne veltui Indijoje nuo senų laikų iš šių daržovių gaminama morkų chalva ir saldus morkų pudingas su kokosais. Anglijoje daugeliui populiarių desertų nenusileidžia išvaizdus ir gardus morkų keksas, dažnai tampančias anglų mėgstamo torto pagrindu. Be to, iš morkų galima pagaminti įvairių desertų su varške, citrusiniais vaisiais ir cinamonu. Tokie patiekalai gali pažvairinti bet kokią dietą: jie ne tik skanūs, naudingi, bet ir mažai kaloringi.

„Lietuviška“ bulvė – Saksonijos deserte

Ką jau ką, o bulves mūsų tautiečiai tapatina su lašinukais, krapiukais ir pan. Tačiau jos gali būti ir desertas. Ir ne vienas. Štai Saksonijos žemė gardėja savo desertu iš bulvių ir varškės.

Virtas bulves (2 didelės) smulkiai sutarkuokite ir išmaišykite su kiaušiniu, varške (¼ sv), cukrumi (2 šaukštai), miltais (1 šaukštas), citrinos žievele ir ¼ citrinos sultimis, razinomis (1 šaukštas) ir vaniliniu cukrumi. Iš gerai išminkytos teslos iškočiokite ritinėlius (kaip įprastiems verdamiems varškėčiams) ir supjaustykite gabaliukais. Iš kiekvieno gabaliuko padarykite nedidukus paplotėlius ir iš abiejų pusių (po kelias minutes) apkepinkite ant sviesto keptuvėje. Tuomet paplotėlius sudėkite į skardą ir kepkite 330 F karštumo orkaitėje apie 7 min. Prieš patiekdami šiuos nuostabius paplotėlius apibarstykite cukraus pudra ir cinamonu.

Iš bulvių gali būti gaminama tešla saldiems pyragėliams bei kepami pyragai.

Burokėliai – gražu ir skanu

Burokėlių maistinė vertė ir gydomoji galia buvo pripažintos dar Romos imperijos laikais. Iš pat pradžių jie pradėti vartoti kaip vaistas ir tik vėliau pripažinti kaip puikus maisto produktas.

Iš burokėlių gaminami įvairiausi patiekalai: jie gali būti rauginami, marinuojami ir kitaip apdorojami. Na, o desertams burokėliai gali suteikti nepakartojamą ir visiškai natūralų ciklamenų atspalvį. Sutarkuoti burokėliai, kur kas geriau nei maistiniai dažai, egzotiškais pavers sausainius ar kremus.

Pomidoras – juk uoga

Kilę iš Amerikos, į Europą pomidorai pateko tik XVI a. Europiečiai juos pavadino pomidorais, t. y. „meilės obuoliais“. Tikrasis „indėniškas“ pomidorų pavadinimas yra tomatai. Kad ir kaip juos vadintume, pomidorai jau užkariavo mūsų širdis ir daržus. Jie skanūs, maistingi, žadina apetitą, turi įvairių naudingų medžiagų.

Botanikų požiūriu pomidorai yra ne kas kita, o puiki uoga. Kai kuriose šalyse jie ir šiandien patiekiami kaip desertas, pabarstyti cukrumi ir kitais saldiesiems įprastais prieskoniais. Iš tiesų pomidorai nuostabiai dera su visokiais įdariais. Iš jų sėkmingai galima ruošti pyragų įdarus ar desertus. Tačiau mes labai retai naudojame pomidorus kaip saldžių patiekalų sudedamąją dalį. Be reikalo, nes iš pomidorų galima pagaminti nemažai patiekalų smaližiams. Vien pomidorų uogienė su razinomis, graikiniais riešutais ir apelsiniais ko verta!

Moliūgas – ne tik Pelenei

Moliūgas – vienas iš seniausių kultūrinių augalų, kilęs iš Centrinės ir Pietų Amerikos. Meksikoje moliūgai buvo auginami jau 3000 metų prieš Kristų.

Bene geriausiaisiais moliūgų žinovais galima laikyti amerikiečius. Būtent Jungtinėse Amerikos Valstijose užauginama ir turbūt suvalgoma daugiausiai moliūgų. Štai tradicinis Padėkos dienos pyragas ruošiamas su moliūgų įdaru. Be įvairiausių pyragų, iš moliūgų ruošiamos uogienės, želės ir daugybė kitokių desertų.

Avokadas irgi gali būti saldus?

Iki šiol nesutariama, ar avokada – daržovės ar vaisiai. Savo gimtinėje Centrinėje Amerikoje jie žinomi jau daugiau kaip 8000 metų ir vadinami „miško sviestu“, nes ilgose kelionėse laivais tai buvo vienas pagrindinių įgulos maisto produktų. Anglai avokadą praminė „gardemarinų sviestu“. Šių augalų žavesį greitai pajuto daugelio pasaulio šalių gyventojai – avokada pradėti auginti beveik visose atogrąžų klimato šalyse.

Dažniausiai avokadus naudojame kaip įvairių salotų sudedamąją dalį, valgome su druska ar lašišomis... Tačiau jie gerai tinka desertams ir saldiems patiekalams. Štai sumaišę avokadus su saldintu sutirštintu pienu turėsime puikų kremą – kur kas naudingesnį nei riebus sviestiniai kremai. Be to, avokada labai dera su ledais ar įvairiomis saldžiomis vaisių salotomis.

Bananai

Bananai turi daug krakmolo, o nuo kitų vaisių skiriasi tiek, kiek bulvė nuo kitų daržovių. Anot senovės Rytų gydytojų, pavalgūs bananų, pagerėja nuotaika. Tai galime patvirtinti ir mes. Tikrai malonu valgyti tokius skanius vaisius, o dar smagiau – matyti, su koku pasigardžiavimu juos kemša vaikai. Nėra geresnio vaisiaus ir kūdikiams – sumaižytus bananus jie valgo labai noriai, kaip joki kitą vaisių.

O ką jau bekalbėti apie bananų drebučius, marmeladus ir džemus! Bet argi juos gadinai tokiems valgiams? Kai kurie dietologai pataria pusryčiams valgyti vien bananus. Jie puikiai „sutaria“ su visais saldžiais vaisiais, rūgpieniu, bet nemėgsta rūgščių, ypač citrusinių vaisių „draugijos“.

Arbūzai, melionai

Šios arbūzinės šeimos daržovės, vartojamos daugiau kaip vaisiai. Mat organizmas tiek arbūzus, tiek melionus virškina panašiai kaip vaisius. Tiesa, Vakarų Europos ir Šiaurės Amerikos dietologai arbūzus mini labai retai (jų tėvynė – dykumos ir Afrikos pusdykumės), bet apie įvairiausius melionus rašo labai dažnai (arabų kalboje žodis „arbūzas“ reiškia „indišką moliūgą“).

Dietos žinovas Herbert M. Shelton rašo: „Alergija arbūzui, melionui – vaizduotės padarinys. Su juo susidoroja silpniausia ir net nesveika virškinimo sistema.“ Bet kokie moliūgai, kaip arbūzai, žarnyne būna labai trumpai (tuo jie panašūs į vaisius) – ne daugiau kaip keletą minučių. Melionus ar arbūzus reikia valgyti atskirai, nemaišyti jų su kitu maistu, kuriam būtinos seilės ar skrandžio fermentai. Jiems rūgstant, skrandyje susidaro dujos. Tuo galima įsitikinti gerai išžiūrėjus į perpjauto meliono ar arbūzo minkštumą. Palaikius trumpam šiltoje ar saulėtoje vietoje, net plika akimi matyti, kad šios daržovės ne tokios kaip visos kitos. Todėl melionus ar arbūzus būtina valgyti vienus. Vidutinio klimato zonoje arbūzai ir melionai valgomi desertui.

Yra išlikusi sena legenda, kurioje pasakojama apie tai, kad kadaise vienas centrinės Indijos valdovas ilgai kosėjo krauju. Kai visai išseko, valgė tik saldžius patiekalus. Jį išgydė arbūzų uogienė su medumi.

Kito ketvirtadienio numeryje ieškokite saldžių daržovių patiekalų.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Lietuva mažins infliaciją

Vilnius (BNS) – Lietuvai siekiant įsivesti eurą, bus imamasi fiskalinių ir administracinių priemonių, kad būtų suvaldytas infliacijos augimas, – pareiškė premjeras Algirdas Butkevičius. Dar neseniai jis tikino atvirščiai – kad siekdama euro, šalis nesiims jokių dirbtinių priemonių. Dabar jis sako, jog darbo grupė, atsakinga už mokesčių peržiūrą, pateiks tam tikras priemones, kaip elgtis protingiau,

Gydytojai tikisi dėmesio senoms problemoms

Vilnius (Bernardinai.lt) – Lietuvos gydytojų sąjungos (LGS) XIV suvažiavimo metu patvirtintas kreipimasis į šalies Vyriausybę, Seimą ir Sveikatos apsaugos ministeriją, prašant aiškiai suformuluoti valstybės požiūrį į sveikatos apsaugą. LGS vadovas prof. Liutauras Labanauskas sako, kad sveikatos apsaugos sistemos, palyginti su kitomis sritimis, skiriama tikrai nepakankamai dėmesio, todėl gydytojai iškėlė opiausius klausimus ir tikisi, kad jų sprendimas bus įtrauktas į Vyriausybės

kad viešajame sektoriuje nebūtų priimti sprendimai 2013 ir 2014 m., kurie galėtų per mokestines lengvatas dar padidinti infliaciją. Infliacija yra vienas Mastrichto kriterijų, kurių Lietuva kol kas nevykdo. Sausio 25 d. premjeras pareiškė, jog Lietuva sieks įsivesti eurą 2015 m., tačiau dirbtinių priemonių reguliuoti infliaciją nebus imtasi.

programą. Svarbus papildomo savanoriško sveikatos draudimo sistemos įdiegimas. LGS savo kreipimesi ragina Vyriausybę nustatyti realius paslaugų įkainius, atitinkančius realias sąnaudas, taip pat panaudoti ekonominius svertus, skatinančius darbdavius ir darbuotojus kaupti lėšas savo sveikatai. Daugelį sveikatos sistemos darbuotojams svarbių dalykų: gydytojų darbo krūvių, darbo laiko, apmokėjimo bei kitus aktualius darbo santykių klausimus LGS ragina spręsti sudarant kolektyvinę sutartį.

Surengtas mitingas už tradicinę šeimą

Vilnius (Alfa.lt) – Prie Prancūzijos ambasados Vilniuje sausio 29 d. asociacija „Dešinioios minties centras“ ir Jaunųjų krikščionių demokratų organizacija išreiškė paramą už tradicinę šeimos sampratą pasisakantiems prancūzams. Išreikšdami solidarumą piketo dalyviai atsinešė prancūzų vėliavą ir plakatus, kuriuose raginama „Neatiduoti paskutinės šeimos Bastilijos“ ir apginti tradicinės šeimos institutą.

Protesto akcija prie Prancūzijos ambasados. **Karlo Kavolėlio** nuotr.

Siūloma mažinti Lietuvos europarlamentarų skaičių

Vilnius (BNS) – Europos Parlamento Konstitucinių reikalų komitetas siūlo mažinti Lietuvai tenkanti europarlamentarų skaičių – jei projektui būtų pritarta, nuo 2014 metų Lietuvoje būtų renkama nebe 12, o 11 europarlamentarų. Kai kurioms valstybėms tenkanti europarlamentarų skaičių siūloma mažinti atsižvelgiant į Kroatijos prisijungimą prie Europos Sąjungos (ES). Kroatijai

Europos Parlamente numatyta taip pat 11 vietų. Europarlamentaro Algirdo Saudargo teigimu, Lietuvai neišvengiamai teks atsisakyti bent vienos vietos, o dėl sumažėjusio gyventojų skaičiaus jų galėtų būti atimta dar daugiau. Statistikos departamento duomenimis, gyventojų skaičius per dešimtmetį sumažėjo maždaug puse milijono.

Gripo epidemijas jau paskelbė 21 miestas ir rajonas

Vilnius (ELTA) – Sergamumas gripu ir ūimomis viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis Lietuvoje auga, gripo epidemijos jau paskelbtos devyniolikoje šalies miestų ir rajonų. Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro duomenimis, gripo epidemijos paskelbtos Prienų, Rokiškio rajonuose,

Kauno mieste ir rajone, Kėdainių, Raseinių, Kaišiadorių rajonuose, Kazlų Rūdoje, Alytaus mieste, Telšių, Jonavos, Lazdijų, Radviliškio rajonuose, Šiaulių mieste, Panevėžio mieste ir rajone, Joniškio, Marijampolės, Ukmergės rajonuose, Klaipėdos mieste ir Rietave.

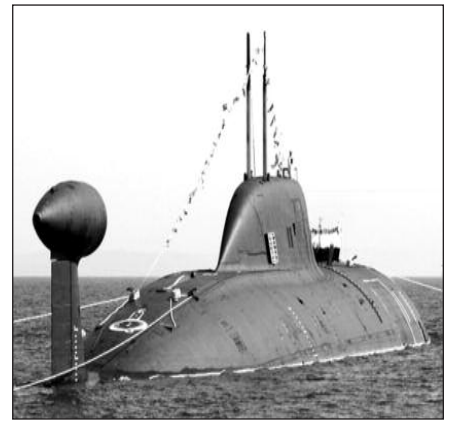
Lietuvos bibliotekose 230,000 naujų leidinių

Vilnius (BNS) – Lietuvos kultūros ministerija pranešė, kad praėjusiais metais šalies bibliotekos įgijo per 230,000 naujų dokumentų – spaudinių, vaizdo ir garso, elektroninių bei kitų dokumentų. Tai beveik 120,000 dokumentų daugiau negu 2011 m. Apie 77 proc. visų įgytų dokumentų sudarė grožinė literatūra ir kalbotyros leidiniai, 8,5 proc. – visuomenės ir taikomųjų mokslų knygos, beveik 8 proc. – meno, fotografijos, filosofijos ir psichologijos leidiniai,

2,5 proc. – geografijos, biografijų ir istorijos dokumentai. Trečdalis viešosiose bibliotekos perkamų knygų yra skirtos vaikams. Bibliotekos kasmet išsigyja apie 91 proc. dokumentų lietuvių kalba. Praėjusiais metais apskričių ir savivaldybių viešosioms bibliotekoms dokumentų fondams atnaujinti iš valstybės biudžeto skirta daugiau kaip 5,6 mln. litų. Apie 2,5 mln. litų viešosios bibliotekos gavo iš savivaldybių biudžetų, projektų ir rėmėjų.

Rusija didina karinį aktyvumą

Ryga (BNS) – Rusija pastaruoju metu didina karinį aktyvumą Baltijos jūros regione, nurodoma Latvijos ministro pirmininko Valdis Dombrovskis pranešime apie Latvijos nacionalinį saugumą. Pernai Latvija ir toliau palaikė pragmatiškus ir pagarbą rodančius santykius, tačiau Rusijos karo lėktuvai, ypač bombonešiai, dažniau skraidė virš Baltijos jūros, pažymima pranešime, kuri ketinama pateikti parlamentui. Be to, Rusijos karinio jūrų laivyno Baltijos laivynas šiame regione surengė keletą rimtų karinės taktikos pratybų.

Rusijos povandeninis laivas.

Scanpix nuotr.

Parama nukentėjusiems nuo viesulo

New York (BNS) – Jungtinių Valstijų Senatas pritarė siūlymui skirti 50 mlrd. dol. nukentėjusiems nuo viesulo „Sandy“. Tropinis ciklonas, smogęs rytinei JAV pakran-

tei naktį į 2012 m. spalio 30-ąją, nusiėmė daugiau nei 120 žmonių gyvybių. JAV Senatas patvirtino įstatymo projektą, dabar jį turi pasirašyti šalies prezidentas Barack Obama.

Valstybės neveiksmingai kovoja su korupcija

Washington, DC (ELTA) – JAV Kovos su korupcija organizacijos atliktas tyrimas rodo, kad daugiau nei du trečdaliai valstybių, įskaitant didžiausias pasaulyje ginklų tiekėjas, taiko netinkamas apsaugos priemones, kad būtų užkirstas kelias korupcijai gynybos srityje. Vokietija ir Australija yra vienintelės iš 82 šalių, įtrauktų į organizacijos „Transparency International“ tyrimą, turinčios stiprius kovos su korupcija mechanizmus.

Ginklų eksporte pirmaujančių – Kinijos, Rusijos ir Izraelio – bei importuotojų: Indijos, Jungtinių Arabų Emyratų, Singapūro, Tailando ir Turkijos – gynybos sektoriai turi didžiausią korupcijos riziką.

Anot tyrimo autorių, „kritinė korupcijos rizika“ būdinga devynioms šalims – Alžyrui, Angolai, Kamerūnui, Kongo Respublikai, Egiptui, Eritrėjai, Libijai, Sirijai ir Jemenui, nes jos neturi pagrindinių atskaitomybės vertinimo priemonių. Mažiausia korupcijos rizika yra JAV, Didžiojoje Britanijoje, Švedijoje ir Pietų Korėjoje, o į vidutinės rizikos grupę patenka Prancūzija, Ispanija, Italija ir Lenkija.

57 valstybėse – beveik 70 proc. – veikia silpna kontrolė dėl korupcijos. Tyrimo šalys buvo vertinamos atsižvelgiant į parlamento vadovavimą gynybos politikai ir gynybos firmoms taikomus reikalavimus.

Britai ieško būdų, kaip atbaidyti emigrantus

Londonas (ELTA) – Didžiosios Britanijos valdžia svarsto galimybę pradėti visuotinę kampaniją, siekdamą perspėti Bulgarijos ir Rumunijos emigrantus apie gyvenimo Didžiojoje Britanijoje sunkumus. Prašo jų nevykti į Didžiąją Britaniją, nes čia nuolat lyja lietūs, o darbo mažai, be to, jis prastai apmokamas. Tokia

kampanija siekiama sukurti neigiamą Britanijos įvaizdį Bulgarijos ir Rumunijos emigrantams. Apie tokią priemonę susimąstyta kaip tik tada, kai baigia galioti draudimas gyventi ir dirbti Didžiojoje Britanijoje šių dviejų šalių piliečiams, kuriems iki šiol buvo taikomos griežtos kvotos.

JAV organizacijos savo darbuotojus iš Rusijos kelia į Lietuvą

Maskva (AFP-BNS) – Dvi demokratiją palaikančios JAV nevyriausybines organizacijos išgabeno iš Rusijos kelis savo darbuotojus iš jų šeimas, baimindamosi persekiojimo, kai ši šalis priėmė naują valstybės išdavystę apibrėžiantį įstatymą, sausio 30 d. paskelbė įtakingas šalies verslo

laikraštis. Nacionalinis demokratijos institutas ir Tarptautinis respublikonų institutas į Lietuvą perkėlė septynis savo darbuotojus, dirbusius Rusijoje, nes neatmeta galimybės, kad jie gali būti apkaltinti valstybės išdavyste, rašo dienraštis „Kommersant“.

Prancūzijos kariai užėmė Kidalį

Bamako (AFP-BNS) – Prancūzijos kariai sausio 30 d. įžengė į Kidalį – paskutinę islamistų tvirtovę šiaurės Malyje, dar neužimtą per žaibišką Paryžiaus vadovaujamą pajėgų puolimą, tačiau gaunama pranešimų, kad radikalieji kovotojai persigrupavo atokiose kalvose netoli sie-

nos su Alžyru. Kariai pasiekė Kidalį praėjus kelioms dienoms po to, kai buvo užimti Gao ir Tombuktu miestai. Paryžius tikisi užbaigti tris savaites trukusį puolimą ir perduoti šią misiją jungtinėms Afrikos pajėgoms.

VERSLO NAUJIENOS

LIETUVA

Lietuvos finansų ministras žada, kad Lietuvai įsivedus bendrą Europos Sąjungos (ES) valiutą, didės ir gyventojų pajamos. Rimantas Šadžius tikina, jog įprastas kainų augimas, įvedant eurą, nėra nesujęs su bendros ES valiutos įvedimu. Tam tikras ekonominis raidos paspartėjimas, kurį galbūt sukels valiutos pasikeitimas, turės įtakos pirkėjų ir gamintojų lūkesčiams. Tas ekonominis paspartėjimas gali išprovokuoti tam tikrą kainų augimą. O kainų augimas tikrai nebus kenksmingas valstybei, jeigu realios žmonių pajamos tuo pat metu taip pat augs.

***

Lietuva tarptautinėse finansų rinkose sausio 28 d. sėkmingai išplatino 400 mln. eurų (1,381 mlrd. litų) nominalios vertės obligacijų, kurios papildys 2018 m. išperkama emisiją. Išplatintų obligacijų pelningumas yra 2,631 proc., o išleidimo kaina lygi 110,27 proc. jų nominaliosios vertės. Naujos obligacijos papildys 2007 m. spalį išplatintą 600 mln. eurų (2,072 mlrd. litų) ir pernai balandį iki 1 mlrd. eurų (3,453 mlrd. litų) jau papildytą emisiją, kurios metų palūkanos (kuponas) yra 4,85 procento. Finansų ministerijos teigimu, papildomos obligacijos bus apmokamos 2013 m. vasario 7 d., gautos lėšos bus naudojamos biudžeto deficito finansavimui, įskaitant skolų grąžinimą. Lietuvos Vyriausybė kovo pradžioje turės išpirkti 2003 m. išleistą ir 2004 m. papildytą 1 mlrd. eurų (3,45 mlrd. litų) euroobligacijų emisiją.

***

Bankas „UniCredit“ traukiasi iš Lietuvos. Iki metų vidurio bankas žada uždaryti visus skyrius Lietuvoje. Paslaugas klientams žadama ir toliau teikti iš Latvijos. Šiuo metu grupės atstovybių yra visose Baltijos valstybėse – Latvijoje (Rygoje) yra išikūrusi grupės centrinė būstinė, Estijoje (Taline) ir Lietuvoje (Vilniuje) veikia du banko skyriai; Lietuvoje taip pat veikia du verslo klientų aptarnavimo padaliniai (Klaipėdoje ir Kaune).

***

Naujos Visagino atominės elektros (VAE) projekto ekonominiai skaičiavimai ir naudingumas bus žinomi kovo pabaigoje, – sako premjeras Algirdas Butkevičius. Jis teigia, kad skaičiavimai vėliau bus pateikti ir galimoms projekto partnerėms. Jo teigimu, Baltijos šalių atstovai labiausiai pasigedо VAE projekto ekonominiо įvertinimo.

***

Vyriausybė nutarė finansinių sunkumų kamuojamai „Sodrai“ suteikti dar vieną – iki 914 mln. litų paskolą. Ji bus suteikta iki 2021 m. gruodžio 20 d. už 4,3 proc. metų palūkanų. Paskolą „Sodra“ pradėtų gražinti nuo 2021 m. „Sodros“ teigimu, jos skolinimosi poreikis šiemet sieks 2,684 mlrd. litų – šią sumą planuojama finansuoti Vyriausybės ir komercinių bankų paskolomis. 2013 m. duomenimis, „Sodra“ iš Vyriausybės buvo paėmusi 8,477 mlrd. litų, iš komercinių bankų – 1,5 mlrd. litų paskolų, o bendra jos skola suma siekė 9,977 mlrd. litų.

***

Daugiausiai mokesčių į valstybės biudžetą pernai sumokėjo naftos susivienijimas „Orlen Lietuva“, daugiau kaip du kartus aplenkęs antroje vietoje esančią tabako gaminių bendrovę „Philip Morris Baltic“. Valstybinės mokesčių inspekcijos (VMI) duomenimis, „Orlen Lietuva“ pernai sumokėjo 1,338 mlrd. litų, o „Philip Morris Baltic“ – 525,981 mln. litų mokesčių ir kitų įmokų. Trečioje vietoje buvo alkoholio importo ir prekybos bendrovė „Mineraliniai vandenys“, kuri pernai sumokėjo 470,491 mln. litų mokesčių, ketvirtoje – dujų importo ir

„Orlen Lietuva“.

prekybos bendrovė „Lietuvos dujos“, kurios sumokėtų mokesčių suma siekė 397,967 mln. litų, penktoje – 386,44 mln. litų mokesčių sumokėjusi naftos produktų mažmeninės prekybos bendrovė „Statoil Fuel & Retail Lietuva“.

***

Lietuvos statistikos departamentas praneša, kad pernai gruodį, palyginti su tuo pačiu 2011 m. laikotarpiu, žemės ūkio produktų supirkimo kainos padidėjo 9,5 proc. Įtakos tam turėjo padidėjusios augalininkystės bei gyvulių ir gyvulininkystės produktų supirkimo kainos – atitinkamai 18,4 ir 4,7 proc.. Labiausiai brango grūdai ir kiaušiniai. Labiausiai pabrango kvietrugiai – 39,1 proc., kviečiai – 27,6, miežiai – 21,9, javų mišiniai – 21,1, kukurūzai – 21, augalai, skirti perdirbti, – 12,7, rugiai – 11,9, bulvės – 11,7, daržovės – 9,8, ankštiniai augalai – 7,7, avižos – 3,2, o atpigę vaisiai – 17,4 ir griekiai – 14,2. Iš gyvulių ir gyvulininkystės produktų padidėjo kiaušinių – 28,2 proc., kiaulių – 8,4, galvijų – 4,7, paukščių – 3,8, natūralaus pieno – 0,5, o sumažėjo avių ir ožkų – 10 proc. – supirkimo kainos.

***

Išjungus antžeminę analoginę televiziją nesulaukta šuolio Lietuvos mokamos televizijos rinkoje – klientų skaičius padidėjo nežymiai, nes dauguma gyventojų išgijo televizijos priedelius ir toliau renkasi nemokamus televizijos kanalus. Per paskutinį praėjusių metų ketvirtį labiausiai klientų pagausėjo tuose miestuose, kurių gyventojai iki šiol naudojami kolektyvinėmis antenomis.

***

Pernai Lietuvos statybos įmonės savo jėgomis atliko darbų už 6,4 mlrd. litų. Įvertinus kainų įtaką, tai sudarė 6,3 proc. mažiau darbų nei 2011 m. Pastatų statybos darbų atlikta 6 proc., o inžinerinių statinių statybos darbų – 6,6 proc. mažiau nei 2011 m. Išankstiniais Statistikos departamento duomenimis, 2012 m. pastatyta 5,2 tūkst. butų – tai 3 proc. daugiau nei 2011 m.. 64 proc. visų pastatytų butų buvo individualiuose namuose, daugiabučiams namams teko 36 proc. Pagal pastatytų butų skaičių tarp Lietuvos miestų toliau pirmauja Vilnius.

PASAULIS

Iranas nutraukė naftos ir dujų eksportą į Europos Sąjungos šalis, atsakydamas į Europos valstybių ir JAV šaliai paskelbtas sankcijas. Irano naftos ministerija pareiškė, kad naftos ir dujų embargas galios tol, kol ES peržiūrės politiką Irano atžvilgiu. Nepaisant ES ir JAV paskelbtų sankcijų, galiojančių jau beveik metus, Irano naftos tiekimas nenutrūko. Priešingai, Iranas pasirašė keletą sutarčių su užsienio bendrovėmis dėl naftos ir dujų eksporto. Praėjusių metų vasarį Iranas sustabdė naftos ir dujų tiekimą Prancūzijai ir Didžiajai Britanijai.

***

Referendumas dėl galimybės statyti antrąją atominę jėgainę Bulgarijoje, kuris buvo pirmasis šioje šalyje nuo komunistinio režimo žlugimo 1989 m. sausio 27 d., nepritraukė pakankamai balsuotojų, kad būtų pripažintas įvykusių. Galutiniai balsavusių piliečių skaičių rezultatai rodo, kad savo valią pareiškė tik 20,5–21,8 proc. registruotų rinkėjų – apie trečdalis iš 4,35 mln. žmonių, reikalingų, jog referendumas būtų pripažintas galiojančiu.

***

Statomų gyvenamųjų namų skaičius Prancūzijoje 2012 m., palyginti su metais anksčiau, sumažėjo 19,6 proc. Tai rodo Būsto ministerijos paskelbti duomenys. Išduotų gyvenamųjų namų statybos leidimų skaičius sumažėjo 7,7 proc. iki 429,851. Vien ketvirtąjį ketvirtį, palyginti su tuo pat laikotarpiu metais anksčiau, statomų namų skaičius sumažėjo 30,1 proc., o išduotų leidimų skaičius smuko 24,8 proc. Per ankstesnius tris ketvirčius smukimas buvo gerokai mažesnis ir nerisėjo 1,9 proc.

***

Rusijos statistikos žinybos „Rosstat“ duomenimis, 2012-aisiais šalyje pagaminta 97,7 mln. dekalitru degtinės – 13,2 proc. daugiau nei 2011 m. Alaus gamyba sumenko 2,1 proc. iki 974 mln. dekalitru. Konjako, brendžio rūšies gėrimų gamyba išaugo 20,4 proc. iki 9,8 mln. dekalitru, vyno – sumažėjo 9,2 proc. iki 36,7 mln. dekalitru.

***

Latvijos dujų rinkos monopolininkė „Latvijas gaze“ pirmajam metų pusmečiui 4–6 proc. sumažino gamtinių dujų kainas buitiniams vartotojams. Kainos buitiniams vartotojams apkarpytos atsižvelgus į numatomą tarifų pramonės vartotojams mažėjimą vasario-kovo mėnesiais.

***

JAV interneto milžinė „Yahoo!“, lankomiausio JAV interneto tinklapiu savininkė, 2012 m. padidino grynąjį pelną daugiau kaip tris kartus – nuo kiek mažiau nei 1,049 mlrd. JAV dol. 2011 m. iki kiek daugiau nei 3,945 mlrd. JAV dol. Įplaukos padidėjo nuo 4,381 mlrd. iki 4,468 mlrd. JAV dol. Per 2012 m. įmonė išpirko 126 mln. savo akcijų už 2,2 mlrd. JAV dol. Nuo metų pradžios „Yahoo!“ akcijų kursas paūgėjo 2,1 proc.

***

Vokietijos bankų priežiūros institucija (BaFin) pradėjo patikrinimą

keturiuose šalies bankuose, kurie įtariamai tarptautinėmis manipuliacijomis, susijusiomis su palūkanų normomis. Į priežiūros instancijų akiratį pateko ir tokie finansų milžinai kaip „Deutsche Bank“ ir „Portigon“. BaFin žinovai įtaria, kad bankai manipuliavo Europos tarpbankinės rinkos palūkanų norma „Euribor“. „Euribor“ – tai vidutinė Europos tarpbankinės rinkos palūkanų norma, kuria bankai pasiruošę paskolinti lėšas eurai kitiems bankams.

***

Japonijos automobilių pramonės milžinė „Toyota Motor Corp.“ sugrąžino pasaulio automobilių pramonės pirmaujančios vardą. 2012 m. „Toyota“ visame pasaulyje pardavė 9,7 mln. automobilių, tai yra 22,6 proc.

„Toyota“ automobiliai.

ELTA nuotr.

daugiau nei per 2011 m. Taigi Japonijos susivienijimui pavyko aplenkti JAV automobilių milžinę „General Motors“, kuri 2012 m. pardavė 9,29 mln. automobilių. 2013 m. „Toyota“ ketina padidinti pardavimų rodiklį iki 9,91 mln. automobilių, nes tikisi išplėsti pardavimus JAV rinkoje.

***

Europos Laisvosios prekybos asociacijos teismas sausio 28 d. pripažino teisėtu Reikjaviko atsisakymą atlyginti Didžiajai Britanijai ir Nyderlandams apie 5 mlrd. dol. už 2008 m. subankrutavusio islandų banko skolas. Žinovų manymu, teismo sprendimas padės Islandijos ekonomikai atsigausti ir prisijungti prie Europos Sąjungos, taip pat turės teigiamos įtakos jos skolinimosi reitingui.

***

Kas trečias Europos Sąjungos gyventojas neturi asmeninių santaupų, o pusė Ispanijos ir Italijos piliečių šiuo metu gyvena už lėšas, atidėtas „juodai dienai“. Tokius apklauso duomenis sausio 30 d. skelbia BBC. Liuksemburgas užima pirmą vietą ES pagal santaupas turinčių gyventojų skaičių – 89 proc., o Rumunija – paskutinę (48 proc.). Labiausiai savo banko sąskaitomis patenkinti Nyderlandų ir Vokietijos gyventojai, kurie sudaro atitinkamai 47 ir 46 proc. visų šalies gyventojų. O labiausiai nepatenkinti čekiai (38 proc.) ir italai bei ispanai (po 36 proc.).

***

Išaugus išlaidoms, didžiausios pasaulyje interneto mažmenininkės „Amazon.com“ grynasis pelnas ketvirtąjį ketvirtį sumažėjo 45 proc. Pelnas smuko nuo 177 mln. JAV dolerių, arba 38 centų akcijai, tuo pat laikotarpiu metais anksčiau iki 97 mln. JAV dolerių, arba 21 cento akcijai. „Amazon“ įplaukos padidėjo 22 proc. – nuo 17,43 mlrd. iki 21,27 mlrd. JAV dol.

Parengta pagal BNS, ELTA, Delfi.lt

KAS PENI RAŠYTOJĄ?

RAMUNĖ LAPAS

Karolis Žukauskas (kūrybinis slapyvardis Gint Aras) „Draugo“ skaitytojams pažįstamas kaip romano „Finding the Moon in Sugar“ (2009 m.) autorius. Jo mažesni kūriniai nuolat pasirodo JAV ir Lietuvos periodikoje. Pastarieji mėnesiai Karoliui atnešė du įdomius projektus: jis pradėjo redaguoti internetinio žurnalo „The Good Men Project“ vedybinio gyvenimo skyrių bei buvo pakviestas skaityti pranešimą vasarą Vilniuje vykšančiame tarptautiniame jaunųjų rašytojų seminare „Summer Literary Seminars“. Įkurtas iš Sankt-Peterburgo, Rusijoje, kilusio disidentto Mikhail Iossel, seminaras rengiamas triskart per metus skirtingose vietose (be Vilniaus, jis dar vyksta Montreal, Kanadoje ir Kenijoje), siekiant suburti angliškai rašančius literatus, jaunus rašytojus, suteikti galimybę jiems pasidalinti mintimis ir susipažinti su vienas kito darbais. Mes būtina paprašysime Karolio papasakoti savo įspūdžius iš šio renginio, kuris vyks Lietuvos sostinėje liepos-rugpjūčio mėnesiais. O šiandien kalbamės apie iššūkius ir problemas, su kuriais jis susiduria darbe – redaguojant ir rašant vyrams skirtame žurnale „The Good Men Project“ bei tęsiant (jau dešimtus metus) dėstytojavimą Morton College, Cicero, IL.

Karolis Žukauskas.

– „The Good Men Project“ – koks tai žurnalas ir kokie keliai atvedė į jį?

– „The Good Men Project“ įsteigėjas – verslininkas ir rašytojas Tom Matlack. Projektas gimė iš jo aistringų norų įžiebti visuotinį pokalbį apie tai, ką reiškia būti geru vyru šiuolaikinėje visuomenėje. Apie žurnalą buvau girdėjęs, ir kai per „Twitter“ pamačiau skelbimą, kad jie ieško redaktoriaus, pasiteiravau. Man paskambino leidėja Lisa Hickey, ir po dviejų savaitių buvau pasamdytas redaguoti vedybinio gyvenimo skyrių. Niekada nebūčiau pagalvojęs, kad užsiimsiu tokia tema! Aš apgyniau magistro laipsnį meno srityje (MFA) Columbia University, tad leidėjai tikisi, jog pritrauksiu jaunų autorių, kuriems būtų įdomu rašyti šeimyninio gyvenimo temomis. Nežinau, ar man tai pavyks – praėjo tik du mėnesiai, bet aš stengiuosi. Be to, tai gera proga rašyti pačiam, galiu bet kada paskelbti

straipsnį žurnale – man taip gyvenime dar niekada nebuvo.

„The Good Men Project“ yra virtualus žurnalas, jame dirba apie 20 redaktorių. Išsilaiko jis iš reklamų. Skaitytojų nuolat daugėja. Šiuo metu per parą žurnalo svetainę aplanko 96,000 žmonių. Mūsų vyr. redaktorė sako, kad tai nedaug, ir tikisi, jog greitai skaitys 147,000. 52 proc. skaitytojų yra vyrai, daugiausia 18–49 metų amžiaus, nors yra ir vyresnių. Jaunesnių yra mažai. Apie 48 proc. skaitytojų – moterys, jų amžiaus vidurkis šiek tiek didesnis. Skaitytojų ratas, galima sakyti, tarptautinis – žurnalą skaito Anglijoje, Australijoje, Naujojoje Zelandijoje, Kanadoje. 68 proc. skaitytojų vedę arba gyvena su nuolatiniu partneriu, 59 proc. turi vieną ar daugiau vaikų, didesnė dalis – 82 proc. – su aukštuoju išsilavinimu.

– Kuo „The Good Men Project“ skiriasi nuo kitų vyrams skirtų leidinių?

– Mane asmeniškai jis patraukė tuo, kad leidžia vyrui atvirai save išreikšti. Ne įrodiuoti kažkam, kad esi didvyris, kad viską supranti, viską moki, kad niekas neerzina – tokių paraiškų pilni „GQ“ ir kitų leidinių straipsniai. Populiarių žurnalų, TV laidų pašnekovai dažniausiai yra sportininkai, politikai, verslininkai, t. y. vyrai, kurie „kažką pasiekę gyvenime“. Bet tai mažumų mažuma. Ir tuose pokalbiuose jie turi įrodyti, kad viskas taip, kaip

jūs galvojate – kitaip jūs į mane nekreipsite jokio dėmesio! „The Good Men Project“ leidžia vyrui, kuris, galiu pasakyti, dabartinėmis visuomenės sąlygomis yra visiškai apakęs, iš tikrųjų pareikšti: „Aš nieko nesuprantu, nežinau ką daryti, nežinau, kur kreiptis, su manimi niekas nekalba, manęs niekas nesupranta... Žodžiu, man paprasčiausiai ‘šakės!’“ Iš tokių įsiliepsnoja labai įdomūs pokalbiai.

Kas man patinka – čia rašantys žmonės nėra iš vieno sluoksnio, nėra vieno tipo. Tai žmonės iš kiekvieno pasaulio kampo ir atstovai visokių nuomonių. Rašo profesionalai. Gauname gerų laiškų, ne tik iš vyrų. Rašo daug moterų, ir labai įdomiai. Apie kiekvieną gyvenimo atvejį. Pvz., straipsnis „Nice Guys Commit Rape Too“, paskelbtas lapkričio 30 d., įžiebė rimtą diskusiją apie tai, ar prievartautojas gali būti „geras vaikinys“, ar visuomenė su dabar

vyraujančia sekso kultūra turi prisiimti atsakomybę už tokius „atsitiktinio“ išprievartavimo atvejus. Kitur tokių straipsnių nebūna.

Mano darbas žurnale yra dviejų krypties: aš redaguju skyrių ir pats rašau. Rašau ne tik apie vedybinį gyvenimą, rašau apie dabartinių vyrų nuotykius, mąstyseną. Tie rašiniai spausdinami kituose skyriuose. Pasirodo, šiuolaikinės visuomenės vyrai jaučiasi visiškai paklydę, neįvertinti ir jiems sunku rasti gyvenimo tikslą. Kodėl? Man labai įdomu, ar galima į šį klausimą atsakyti.

– Ar tokio skyriaus redagavimas daro įtaką Tavo paties vedybinio gyvenimo suvokimui? Ir atvirkščiai, ar padeda asmeninė patirtis įsigilinti į kitų žmonių problemas?

– Jau galiu pasakyti, kad mano žmona kitaip į mane reaguoja: ji žino, kad galiu ką nors parašyti!

O jeigu rimtai, mes atviriau dabar pasišnekame apie mūsų vedybinį gyvenimą, apie vaikus, apie pinigus. Pasidarė aišku: jeigu aš ieškosiu kitų žmonių paslapčių, savašias turiu greitai paslėpti arba kažkaip su jomis susitaikyti. Mūsų buitinės problemos nepasikeitė, bet mes kitaip į jas žiūrime. Pagrindinė problema, kurią labai greitai pastebėjau – tie, kurie tarpusavyje nesugyvena, skundžiasi vienu dalyku: niekas manęs neklauso, niekas manęs namuose negirdi! Aš išreiškiu savo norus, bet niekas jų nepriima – taip kalba ir žmona, ir vyras. Maža to, tą patį sako psychologai! Vienas psichologas man prisipažino, kad jam taip įkyrėjo šitos kalbos, jog jis net nori keisti profesiją! Nežinau, kokia to priežastis – ar mūsų visuomenė mus moko savanaudiškai žiūrėti į gyvenimą? Ar mes taip paskendę kažkokiame moderniaame atskyrime, kad negalime išgirsti, ką kiti žmonės sako? Gal gyvenimo įtampa dabar tokia didelė, kad žmonėms sunku su kitais kalbėtis, jie užsidaro? Man visa tai – labai įdomūs filosofiniai ir psichologiniai klausimai. Laukiu, ką kiti parašys, aš savo nuomonę irgi išreiškiu. Gal per šiuos pokalbius kas nors paaiškės.

– Galbūt toks pasimetimas susijęs su nūsukimu nuo klasikinės literatūros – populiarioji kultūra gyvenimo prasmės klausimų nekeltina...

– Taip, kažkada dalis visuomenės išmetė „šaltinį“... Čia gali būti vienas iš atsakymų. Aš pats daug esu išmokęs per klasikinę literatūrą. Mano pagrindinis švietimas buvo tos senos knygos. Ir ne tik romanai, bet ir tikėjimo tekstai. Diskusijos apie tai. Net jeigu negauni atsakymų, žinai, kad ir prieš tūkstantį metų buvo keliamas toks pats klausimas. Toks jausmas, kad mano klausimai labai seni. Ir ar jie mano? Jie – mūsų! O studentai, kuriems aš dėstau, šito visai nejaučia. Jiems tie klausimai nauji, ir jie jaučiasi visiškai vieni. Jie neskaito, jų tėvai neskaitė. Rezultatas – toks paniuręs žmogus, kuris, vieną rytą atsibudęs ir pagalvojęs apie savo gyvenimą, klausia: „Iš kur visa tai atsirado? Kaip aš iki tokio taško atėjau?“ Atsakymo, žinoma, nėra. Ir tada jis geria tabletes bei eina pas psichologus.

Mūsų žurnalas bando būti katalizatoriumi – pradėti rimtesnį pokalbį. Mes ieškome klausimų ir žmogaus, kuris nebijo jų užduoti. Stengiamės sukurti atmosferą, kad žmonės viešumoje nebijotų save išreikšti. Priimame ir anoniminius straipsnius, nes, mūsų manymu, žmogaus vardas nėra toks svarbus, kaip jo mintys ir jo klausimai. Mes galbūt patys nežinome sprendimų, bet norime pokalbių.

– Karoli, Tavo svetainėje „Liquid Ink“ (<http://gintaras.com>) perskaičiau sarkazmo pilnas „instrukcijas“ studentams – temas rašiniams („Essay Prompts for Contemporary College Students“, 2012 m. gruodžio 1 d.). Ar iš tikrųjų padėtis mokykloje tokia bloga?

– Yra žmonių, kurie pasižiūrėję į tuos klausimus, supras, kad jis čia erzina, tyčiojasi iš mūsų. Galbūt supras, kad reikia kitaip žiūrėti į gyvenimą. Bet tokių – mažuma. Dauguma pareikš: „Aš negaliu dabar savo darbo atlikti, ką man daryti?“ Aš nežinau! Paklaus: „Kaip tu gali man padėti?“ Niekaip. Buvo užduotis, praėjo terminas, ji neatlikta – viskas! Studentai galvoja, kad aš kažkaip galiu jų ateitį sukurti. Jokios asmeninės atsakomybės, visuomet kažkas kitas kaltas: tėvai, valdžia, mechanikas, kuris automobilio nepataisė... Tie žmonės, su kuriais dirbu, kitaip žiūri į gyvenimą, nei mano karta žiūrėjo. Būdamas studentu aš supratau, kad, jeigu gaunu tvarkaraštį, turiu su juo susipažinti, turiu žinoti, kas ten parašyta!

– Kas tuomet laiko koledže? Profesinis idealizmas? Viltis, kad kažko galima išmokyti?

– Anksčiau buvo vilties. Dabar pripratau prie to absurdo. Klausiu, kas įdomu, kas patinka. Sako – sportas, krepšinis. Puiku! Paskaitykim apie krepšinį. Na, gal tik rungtynių rezultatą supras. Bet straipsnio šerdies, ką ten žurnalistas nori pasakyti – ne. Ir visuomet teiraujasi: „Ką aš turiu parašyti, kad gaučiau gerą pažymį?“ Sakau: „Noriu, kad sugalvotum kažką pats. Kad perskaitytum knygą, suprastum, jog autorius siekia ja tau kažką pasakyti. Tada kad savo mintis prie jo minčių prilipdytum ir ką nors man parašytum“. Reakcija: „Tai kokį pirmą žodį aš čia turiu parašyti?“

Skirtumas tarp kitų ir manęs yra toks, kad aš pripažįstu, kad tai absurdas ir blaiviai į jį žiūriu. Kartais pasitaiko studentų, kurie nori paimti tai,

Nukelta į 14 psl.

Kultūrinė veikla
Gross Hesepe DP stovykloje
 1946–1948 m.
 7
PRANAS ZARANKA

Dainų pynė „Subatos vakarėlių“, 1948.3.29.

Aš parinkau aktorius, režisavau ir pats švelnujų bernelį vaidinau. Turėjau nesmagumų su smarkiojo bernelio parinkimu. Buvo du kandidatai: Baliukas ir Dobužinskas. Išklausiau vieną ir kitą, Baliukas buvo smarkesnis, bet ne tiek balsingas. Parinkau Dobužinską. Premjeros rytą išgirstu, kad mano solistas serga: 40 laipsnių C, užkimes. Ką daryti? Bėgu maldauti Baliuko, kad gelbėtų padėti. Jis kreivai šyptelėjo, bet sutiko. Parepetavome.

Velykų linksmavakario programoje pirmoje dalyje buvo vieno veiksmo scenos vaizdelis „DP Velykų Šainas“ (?), kuriame vaidino 7 dalyviai. Tuo metu muštravojau Baliuką, nieko nemačiau. Žinoma, prieš spektaklį buvo pranešta apie Baliuko didvyriškumą, o jis ir sudainavo neblogai. Kai švelnusis dainavo apie vyšnelių sodelių, smarkusis žadėjo: „Mergužele, eik už manęs, čiūd dra dralia lia, užlaikysiu gražiai tave, vai kukū, vai lylia.“ O kai ir žiedą ant piršto užmovė, tėvams teliko atsakyti: „Jau, jau, bernuželi, dabar tavo valioj.“ Pilnutinė salė ilgai plojo, mes solistai ejom scenon kelis kartus. Ir atsitiko, ko niekas neplanavo ir nesitikėjo. Stovyklos meno vadovas B. Bobelis iš užkulisų paragino: „Pakartot!“ Arminas pradėjo pianinu iš pradžių. Taip ir nesustojom. Paskui visi juokėsi, kad buvo bisuota visa „opera“. Dukterį vaidino Vl. Butkuvienė, Motiną – H. Maurukienė, Tėvą – A. Plytnikas.

Pynę dar suvaidiname, kai stovyklą lankė svečias iš Amerikos, NCWC atstovas Kazys Baltramaitis. Tik jau šį kartą nebisavome. 1949 m. jau Diepholz stovykloje „Subatos

vakarėlių“ dar kartą pastatėme. 1950 m. pastatė Detroit Lietuvos vyčiai, kiek vėliau, su papildymais – scenos mėgėjai Cleveland ir Los Angeles. Dar ne kartą ji buvo sudainuota ir suvaidinta moksleivių ir studentų ateitininkų stovyklose, iškylose ir šiaip pobūviuose. Kai ant greitųjų nežinoma, kokią dainą užvesti, tik pradėk „kas subatos vakarėlių, oi, oi, oi“... 1956 m. pynę rotatoriui paruošė kun. V. Kriščiūnevičius, spausdino A. Barakauskas. Leidinėlis buvo išdalintas studentų ateitininkų vasaros stovykloje prie Baltimore. Pynę detroitiskiai pastatė, įtraukdami visus stovyklautojus. Ją dainavome jau ir XXI šimtmetį.

„Sekminių vainikas“

1948 m. birželio mėnesį sceną išvydo A. Gustaičio pjesė „Sekminių vainikas“. Režisavo B. Bobelis, scenovaizdis – I. Ferdinando. Buvau gavęs vaidmenį, bet išstiko apendicitas. Mep-pen ligoninėje operavo chirurgas Leonardas Plechavičius. Aštuonias dienas neleido keltis iš lovos, paskui išlaikė ligoninėje du mėnesius. Sakė: „Vakali, tau reik atsiganyt.“ Mat buvau gerokai sulysęs. Kai grįžau į stovyklą, jau buvo žinoma, kad kelsimės į Diepholz stovyklą. Turiu penkis „Sekminių vainiko“ nuotraukas, jose matyti 13 veikėjų.

Smulkesni scenos vaizdeliai

1947-ųjų Naujuosius metus sutikome su „Kaukių baliumi“. Daugybę kaukių pagamino Dailės studija. Parašiau tekstus scenoje pasirodan-

A. Gustaičio „Sekminių vainikas“, 1948 m. birželis.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
 INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
 GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
 Center for Health
 1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
 KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
 7722 S. Kedzie Ave.
 Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
 DANTŲ GYDYTOJA
 9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
 Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
 DANTŲ GYDYTOJAS
 Lietuviams sutarkys dantis už prieinamą kainą
 Susitarimui kalbėti angliskai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
 VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
 Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
 Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
 AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
 219 N. Hammes Avenue
 Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

MITYBININKĖ

DR. VILIJA R. KERELYTĖ
 6420 West 127th St. Suite 106
 Palos Heights, IL 60463
708-239-0909;
nutritionow6420@att.net
 Valandos:
 pirm.–ketv. 10 val. r. – 4 val. p. p.

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
 6436 S. Pulaski Rd.,
 Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
 Valandos susitarus

tiems, įvairių kraštų rūbus dėvintiems „emigrantams“. Menu tik: „Ici Maroko, ici Maroko, visi Marokan važiuot, šok... Karštoka... neapsimoka...“

1947 m. birželio 18 d. Gross Hesepe „Šatrijos“ tunto skautai surengė skautiškus „Užgavėnių blynus“. Buvo suvaidinta komedijėlė „Meškerė iš mokytojo ūsų“ ir mano paruoštas „Kanapinio triumfas“. Kanapinį vaidino E. Staugas, Lašininis – M. Žvilius.

1948 m. sudariau dainų ir poezijos istorinę pynę „Lietuva“. Dainų posmai: „Kur banguoja Nemunėlis“, „Ten Vytautas Didis garsiai viešpatavo“, „Oi varge, varge, vargeli mano“, „Kelkis, kelkis, berneli“, „Jie išėjo tėvynei parnešti laisvę“, „Už Raseinių“, „Iš rytų šalelės“, „Marija, Marija“, „Lakštingalė, linksmas paukšteli“, „Užtrauksim naują giesmę broliai“. Panaudotos šių poetų eilės: B.

Brazdžionio, J. Aisčio, A. Baranausko, A. Miškinio, P. Babicko, Maironio. Tai mano mintinai mokėtų eilėraščių posmai. Kun. P. Kirvelaitis pynę gyre, ir tai mane skatino ir daugiau pynių montажų supinti.

„Lietuva“ su ateitininkais scenoje parodėme 1948 m. per Vasario 16-tos minėjimą. Brolio paprašytas, siunčiau ir Belgijos lietuviams Vasario 16-tosios minėjimui. Pynė buvo atlikta dar 1948 m. rudenį per moksleivių ateitininkų studijų dienas Diepholz stovykloje. Panaudojome ir Amerikoje, Dainavos vasaros stovykloje. Pynė buvo atspausdinta „Muzikos žinių“ žurnale 1954 m. balandžio numeryje. 1955 m. su Detroit lietuviams studentais padarėme įrašą „Lietuvių balso“ radijo valandėlei.

Bus daugiau.

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND
 www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
 Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
 Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages
 Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

Air Freight
 Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking
 Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
 Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Kas ją draudžia?

Atkelta iš 2 psl.

įteisinantį atvejus, kada dviguba pilietybė būtų galima. Ir toks išaiškinimas tikrai neprieštarautų Konstitucijos dvasiai. Tad belieka palinkėti Konstitucinio Teismo teisėjams drąsos priimti tokį sprendimą.

Kartu nereikėtų palikti šio atsakingo visai valstybei ir tautai sprendimo vien KT teisėjams. Pareigūnai, kurie priima sprendimus dėl būsimų KT teisėjų skyrimo (Seimo pirmininkas ir nariai, Prezidentas ir Aukščiausio Teismo pirmininkas), turėtų išsiaiškinti būsimų kandidatų pažiūras į šį klausimą ir tų teisininkų, kurie nepitaria dvigubos pilietybės idėjai, neskirti KT teisėjais. Tikrai nereikėtų jaudintis dėl galimų kompetentingų kandidatų trūkumo. Šiandien lietuvių galima sutikti vos ne kiekviename rimtesniame Europos teisės fakultete. Lietuvių yra ir tarp praktikuojančių Prancūzijos,

Vokietijos, JAV advokatų. Tad, neradus kompetentingų kandidatų Lietuvoje, atsiveria kelias pakviesti į KT dirbti išsivijus teisininkus.

O tai Lietuvos teisininkų bendruomenės daliai, kuri iš principo nepitaria dvigubos pilietybės įteisinimui, drįstu priminti vieną sentenciją, kuria XIX a. Vokietijos teisės studentai šaipydavosi iš savo dogmatiškų profesorių senamadiškų pažiūrų: *Fiat iustitia, et pereat mundus* (tegyvuoją teisingumas, nors ir teišnyksta pasaulis, t. y. bet kuria kaina tetriumfuoją dogmatiškos pažiūros).

Sutrumpinta
Bernardinai.lt

Tadas Antanaitis – Sorbonos universiteto (Paryžius, Prancūzijos Respublika) teisės mokslų krypties doktorantas bei Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės advokatūros mokyklos studentas.

Veiksminga ginklų kontrolė JAV – neišsprendžiama

Atkelta iš 3 psl.

padės ir reikalavimas uždrausti apkalbas su daugiau kaip 10 šovinių. Juk užpuolikas visuomet gali atsinešti ir daugiau negu vieną ginklą ar net kelias greitai pakeičiamas apkalbas.

Statistika rodo, kad 80 proc. nusikaltėlių perka ginklus iš privačių savininkų, kurių dauguma yra taip pat nusikaltėliai, nekreipiantys jokio dėmesio į reikalaujamą „praeities patikrinimą“. Nauji įstatymai ar potvarkiai tik sudarys nepatogumų įstatymų besilaikantiems legaliems ginklų savininkams, naudojantiems ginklus įvairiems nekaltiems tikslams. Obama bandymas nebus našes-

nis negu panašūs bandymai praityje.

Ginklus sukontroliuoti nėra tinkamo sprendimo. Turbūt visi supranta, jog protingi, atsakingi piliečiai turi turėti teisę laikyti ginklą. Ginklų ir smurto kultūra yra per giliai įaugusi į amerikiečių sąmonę. Jei prisiminsime paskutinius vis dažnėjančius masinius šaudymus, gal suprasime, kad kokį ginklų kontrolės įstatymą Kongresas beįsleis, šaudymai ir žudynės vyks ir toliau. Koks nors idiotas, pamišėlis, kvailys, debilas ar ir paprastas „protingas“ nusikaltėlis visuomet atras būdą įsigyti ginklą ir jį panaudoti savo tikslams.

Kas peni rašytoją?

Atkelta iš 12 psl.

ką aš jiems galiu duoti. Visuomet sakau: baigiau mokslus, perskaičiau daug knygų, apkeliavau 30 šalių, kalbu trimis kalbomis, mano žmona gyvena tarybinėje Kijeve, daug ką žinau – išnaudokit mane! Bet studentas, kuris ieško, pas mus yra retenybė, per metus gal 2-3 tokie žmonės pasitaiko. Jeigu kas nors nori pasveikti nuo idealizmo, gali pas mus [Morton College – R. L.] ateiti dėstyti kokį kursą. Pasveiks per pusvalandį! Žmonės galvoja, kad mokytojas ar profesorius turi būti idealistas. Aš nesutinku – čia yra darbas. Dirbu savo darbą, nors jau po savaitės galiu pasakyti kas turi galimybių. Be to, turiu laiko savo kūrybai.

– Koledžas, kaip ir naujas redaktoriaus darbas – geras minčių šaltinis?

– Man labai įdomu sužinoti, kas yra likimas, kas nulemia žmogaus ateitį. Ir kaip, pavyzdžiui, žmogų paveikia skurdas. Arba visuomeninės „kvailystės“, kurių augdamas savo terpėje aš pats nepatyrčiau. Tas smal-

sumas manyje nemiršta. Aš suprantu, kad pas mus yra rimta švietimo krizė. Yra didelė grupė žmonių, kurie baigę gimnaziją skaityti nemoka! Kurie nesupranta, kad ¾ yra tas pat, kas 75 proc. Bet pasižiūrėjus iš aukščiau, kam padėti žmonėms suprasti tai, jei iš jų reikalaujama atlikti darbą, kuriame nereikia mąstyti? Gyvas žmogus mąsto, ir, jei kažkas blogai, jis pradės ieškoti išeities ir dar išardys mūsų sistemą. Geriau, kad žmonėms nekiltų jokie klausimai. Galiu pasakyti – mano studentams jie nekyla. Pasaulis jiems prasidėjo su jų gimimu ir baigsis, kai jie mirs. Nors apie mirtį jie negalvoja – mirtis atsitinka kitiems.

Man įdomu su savimi žaisti ir tokį žaidimą: kas man įkyrės? Tarkime, duodu užduotį ir žinau, kad už dviejų savaitių, pasibaigus terminui, 80 proc. neatliks to darbo. Galvoju – kaip aš reaguosiu, jeigu tik vienas iš trisdešimties atliks? Kai ateina tas laikas, pastebiu, jog kartais man būna juokinga, kartais liūdna, o kartais – vis vien...

Antanavo koplyčia, kurios rūsiuose buvo slepiami 1863 m. sukilėlių ginklai.

K. Inkratos nuotr.

1863 m. sukilimo pėdsakai: Čystos Būdos (Pilviškių) mūšis

ANTANAS ŽILINSKAS

Sukilėlių židiniu Marijampolės apskrityje tapo Antanavo dvaras. Čia vykusiamis įtakingų bajorų susirinkime karštą kalbą pasakė bajoras Kiprijonas Akordas. Augustavo vaivadijos kariniu viršiniu išrenkamas Šveikauskas. Kuriasi sukilėlių būriai, vadovaujami K. Blonskio, V. Mročkovskio (V. Kaminsko), pulkininko A. Andriūškevičiaus, P. Suzino ir S. Katiliaus.

Iš gyventojų prisiminimų ir archyvų įdomios medžiagos yra paskelbęs kunigas, istorikas Vaclovas Strimaitis. Istorinių apybraižų knygelėje „Bagotoji“, jis aprašo Čystos Būdos (Pilviškių), liaudyje dar vadinamą Šilakojo, mūšį. Dar 1959 m. jis iš Bagotosios apylinkių gyventojų, aklo smuikininko Dainiaus Sutkaus užrašęs baladę apie lenkmečio laikų mūšį, o iš Petrės Tampuskienės dainą, kurioje skamba šie žodžiai: „Šilakojį ant kalnelio ten juos užkapojo, o Gavaltuvoj ant kapinių kūnus palaidojo.“

Tolimas šių įvykių aidas išlikęs net iki šių dienų. Kai šį rudenį su Antanavo seniūnu Urbonu aplankėme Šilakojo mišką, vietinis gyventojas prisiminė, kad jo mama pasakojusi, jog prie šio miško kazokai sukopė K. Kalinausko sukilėlius. Kiek nustebo šio sukilimo vado vardo prisiminimas Suvalkijoje. Tačiau pasidomėjus giliau, išaiškėjo, kad K. Kalinauskas sukilimui vadovavo Gardino apylinkėse, tad jo vardas buvo gerai žinomas mūsų kraštuose.

Istorikas V. Strimaitis sukilėlių neidealizuoja ir pateikia apie juos pikantiškų detalių. Pilviškių, Gavaltuvos ir Antanavo apylinkėse telkėsi pagrindinės sukilėlių jėgos ir čia buvo lemta įvykti pirmam sukilėlių mūšiui ne tik Suvalkijoje, bet ir Lietuvoje. Sukilėlių būriai rinkosi Bebruliškėse, nes čia buvo Pilviškių urėdijos centras ir eiguolių mokykla. Pirmiesiems būriams vadovavo Čystos Būdos palivarko lankytojas K.

Jastrzebskis (Jaščemskis). Jo vadovaujami sukilėliai ir Marijampolės gimnazistai, vadovaujami mokytojo Žilinsko, ir buvo pirmieji susikovę su caro generolo Suchodolskio vadovaujama trimis husarų eskadronais.

Pasak istoriko V. Strimaičio, sukilėliai turėjo lauko virtuvę, budelį koriką ir virvių. Laukdami paramos, Čysto Būdoj linksminosi su degtinės taurele rankose. Iš žvalgybos grįžęs Klimas (slapyvardis Jonas Bazilius), pranešė apie artėjančius baudėjus. Sukilėliai traukėsi prie Pilvės į Šilakojo mišką, kaudamiesi Regio lauke. Šį epizodą kunigas V. Strimaitis aprašo iš išlikusio sukilimo dalyvio pasakojimo. Tas sukilėlis kaip elgeta miręs Bardauskuose, Gižų valsčiuje.

Nelygioje kovoje sukilėliai buvo raitelių užkapoti. Likę gyvi slapstėsi Pilvės pakrantėse, kiti – Nendrinčių pašėsupiuose ar pačiame Šilakojyje. Prie šito miško buvo užkapotas ir sukilėlių vadas, manoma, Čystos Būdos palivarko lankytojas K. Jastrzebskis. Jo žuvimo vieta buvo žymima kryžiumi, ikeltu į eglę. Šio krašto gyventojai išsaugojo tradiciją. Dar ir dabar Šilakojo pakrastyje eglėje kabo kryželis. Sukapotus sukilėlius (apie 30-40), mūšio lauke esą matė Kalvio Dielininkaičio pati su dukra.

Kai kuriuos žuvusius sukilėlius pasiėmė giminės, kiti buvo palaidoti Gavaltuvos kapinėse. Esą tris vežimus dar nuvežė į Ažuolo Būdos kapines ir palaidojo ties Lesickio kripta. Dar kiti palaidoti Kirsnokiškėje (Zakryzai arba Buizinė). Plioplių kapinėse palaidotas Slėkta Karvauskas. Mūšyje sužeistas gyvas išliko Demikis iš Talkiškių kaimo, Triešių Virpša ir Petruškevičius.

Šis mūšis liaudies atmintyje išliko per visą šimtmetį. Prisimindami kautynes kaimiečiai sakydavę: „Tai buvo, kaip prie Šilakojo.“

Antanas Žilinskas – Vilkaviškio krašto muziejaus direktorius.

Algis Strimaitis, gyvenantis **Chicago, IL**, dar metams pratęsęs „Draugo“ prenumeratą ir atsiuntė 50 dol. Esame Jums dėkingi už paramą.

A † A
ADA TOTORAITIENĖ

Mirė 2013 m. sausio 25 d., sulaukusi 99 metų.
Gyveno Salida, CO.
Nuliūdę liko: sūnus Jonas su žmona Ramune, anūkė Julytė;
duktė Irena ir Jim Wilder, anūkas Nevil bei kiti giminės.
Velionė palaidota ketvirtadienį, sausio 31 d. Salida, CO,
šalia vyro a.a. Juozo.

Nuliūdę artimieji

A † A
VYTAUTAS PETRAS BINDOKAS

Mylimam vyrui iškeliavus į Amžinybę, Lietuvos Fondo vadovybės vardu reiškiamo nuoširdžią ir gilią užuojautą Lietuvos Fondo narei, buvusiai Lietuvos Fondo tarybos narei bei ilgametei bendradarbei DANUTEI BINDOKIENEI, sūnams ALGIRDUI, VYTUI, PAULIUI bei artimiesiems.

Netekties valandą liūdime ir gedime kartu.

Lietuvių Fondo taryba ir valdyba

PADEKA
A † A
VILIUS HOFFMANAS

Reiškiu nuoširdžiausią padėką giminėms, draugams ir pažįstamiems apsilankiusiems ir palydėjusiems į Amžino atilsio vietą mano mylimą vyrą Vilių.

Už gerą patarnavimą dėkoju Kosary laidojimo įstaigai ir karsto nešėjams.

Išskirtinai dėkoju kun. dr. Valdui Aušrai ir jo žmonai Norai už suteiktą moralinę paramą.

Nuliūdusi žmona Liucija Hoffmanienė

Ona Kolienė, gyvenanti **Palos Hills, IL**, suprasdama nelengvą „Draugo“ finansinę padėtį, laikraščio išlaidoms sumažinti paaukojo 50 dol. Dėkojame Jums už paramą.

V. Kazlauskas, gyvenantis **Hamilton ON, Canada** kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 60 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame už dosnumą.

Dalia Augūnas, gyvenanti **Jupiter, FL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame už paramą.

Aldona Maciukevičienė, gyvenanti Michiana Shores, IN, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Esame Jums labai dėkingi už paramą.

Irena Kerelienė, gyvenanti **Palos Park, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Labai jums ačiū.

Apolonia Andrašūnienė, gyvenanti **Orland Park, IL**, paaukojo „Draugui“ 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame už paramą.

Sofija Jelionienė, gyvenanti **Darien, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Esame Jums dėkingi už paramą.

Roma M. Žilionis, gyvenanti **Baltimore, MD**, pratęsė „Draugo“ prenumeratą. Kartu su prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Labai Jums ačiū už paramą.

*Išeinam mes, kai lietūs lyja
ir kai ruduo, ir kai žiema...
Žiedų gegužio nepalaukia
mus iš čionai išvesdama Lemtis.
Ne, ne Lemtis – Kelionė...
Ne, ne Kelionė –
tokia Viešpaties valia...*

Bern. Brazdžionis

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 2013 m. sausio 28 d., sulaukęs 91-erius metus, žemiškąją kelionę užbaigęs, Kristaus ramybėje ilsėtis išėjo

A † A
JULIUS ŠIRKA

Gimė Lietuvoje, Kėdainių apskrityje. Gyveno Lemont, IL.

Giliame liūdesyje liko: žmona Zita, svainė Vida Kosmonienė ir jos vaikai su šeimomis, Lietuvoje mirusio brolio vaikai su šeimomis, kiti giminės Lietuvoje ir Amerikoje.

Mokytojo darbą Julius Širka pradėjo Lietuvoje. Nuo 1945 m. iki emigracijos Kanadon mokytojavo lietuvių stovykloje Vokietijoje, o atsidūręs šiapus Atlanto, šešerius metus dirbo Toronto Maironio lituanistinėje mokykloje. 1959 m. įsteigė Kristijono Donelaičio lituanistinę mokyklą Čikagoje ir buvo pradžios ir aukštesniosios mokyklų direktoriumi iki 1992 m. 1987 m. Pedagoginis lituanistikos institutas Čikagoje direktoriui Juliiui Širkai įteikė garbės diplomą už lietuvių jaunimo ugdymo darbą. 1989 m. Lietuvių skautų sąjunga apdovanojo už nuopelnus su rėmėjo kaspinu medaliu. 2002 m. J. Širka buvo apdovanotas Lietuvos Respublikos Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu ir JAV LB Švietimo tarybos premija už ilgametę pedagoginę veiklą.

Atsisveikinimas su a. a. Juliumi vyks ketvirtadienį, sausio 31 d. nuo 9 v. r. iki 11 v. r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje Lemonte, kurioje 11 v. r. bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Laidotuvės privačios.

Vietoje gėlių šeima pageidauja skirti auką šv. Mišioms, „Vaiko vartai į mokslą“ arba Dukterų draugijai.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Liūdinti šeima

A † A
Dr. ANTANUI LIPSKIUI

mirus, giliai užjaučiame žmoną ALDONĄ, velionio sūnus dr. DONALDĄ ir dr. EDMUNDĄ, jų šeimas, PRAURIMĘ ir dr. LEONIDĄ RAGUS bei jų šeimą, visus gimines, artimuosius ir kartu liūdime.

*Jūratė ir Pranas Jurkai
Gražina ir Gediminas Kazėnai
Milita ir Aleksas Lauraičiai
Regina ir Leonas Narbučiai
Dalia ir Romas Povilaičiai
Jūra ir Aleksandras Švedai*

A † A
ADAI TOTORAITIENEI

Amžinybėn išėjus, gilią užuojautą vaikams IRENAI ir JONUI su šeimomis reiškia

Leopoldas ir Izida von Braun su šeima

Genevieve Maldėnas, gyvenanti **Chicago, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. laikraščio išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai Jums dėkojame už paramą.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Šv. Kazimiero kongregacijos seserys** visus maloniai kviečia dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti, kad kongregacijos steigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta Palaimintąja. Šv. Mišios bus aukojamos vasario 2 d., šeštadienį, 9:30 val. r. Motiniškame name (2601 W. Marquette Rd., Chicago). Mišias atnašaus kun. Mark Krylowicz. Po Mišių – kavutė.

■ **Brighton Park Švč. Mergelės Marijos** Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) sekmadienį, vasario 3 d., 10 val. r. šv. Mišias atnašaus kun. Jaunius Kelpšas. Po Mišių parapijos salėje – kavutė. Primename, kad kiekvieną ketvirtadienį 8 val. r. šv. Mišias kun. G. Keršys atnašauja lietuvių kalba. Po pamaldų klausomos išpažintys.

■ **Vasario 3 d., sekmadienį, PLC, di-**džiojoje salėje, Lemont, bus pristatomas organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ metinis veiklos pranešimas. Pradžią – 12:30 val. p. p. Daugiau informacijos rasite internetiniame puslapyje www.childgate.org arba el. paštu: vmm@childgate.org

■ **Amerikos lietuvių teatras „Viltis“** vasario 3 d. 12 val. p. p. kviečia į spektaklį „Tiktai dėl tavęs“, skirtą Maironio 150-osioms metinėms paminėti, kuris vyks Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje. Po spektaklio – pabendravimas su aktoriais ir vaišės. Bilieto kaina asmeniui – 15 dol.

■ **Čiurlionio galerija Jaunimo centre** (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) vasario 8 d. 7:30 val. v. kviečia visus meno mylėtojus į parodą „Kūrybos posūkiai – veidai“ iš ciklo „Šeimos“ atidarymą. Parodos autorė – Regina Nėdas. Pirmą kartą savo darbus rodyti ir autorės sūnus, architektūros studentas Rokas Nėdas, gitara gros ir savo kūrybos dainas atliks sūnus Regis.

■ **Mažosios Lietuvos fondas ir draugija** maloniai kviečia į tradicinį 61-ąjį Užgavėnių šiupinį, kuris vyks vasario 9 d., šeštadienį, 6 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus „Gintaro“ salėje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629). Meninę programą atliks lietuvių tautinių šokių grupė „Suktinis“. Bus vakariėnė, šokiai (šokiams gros Algimanto Barniško orkestras). Stalus užsisakyti prašoma pas Ramūną Buntiną tel. 630-969-1316.

■ **Romo Dambrausko koncertas „Bunkeryje“** (8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL) vyks vasario 16 d., šeštadienį, 8 val. v. Bilietus užsisakyti galima tel. 312-375-2728 arba tel. 708-839-1000.

■ **LR generalinis konsulas Čikagoje** vasario 16 d., šeštadienį, 6 val. v. kviečia į Aistės Smilgevičiūtės ir grupės „Skylė“ koncertą Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636). Įėjimas nemokamas.

■ **JAV LB Marquette Park apylinkės** ruošiamas Vasario 16-osios minėjimas vyks vasario 17 d., sekmadienį, 11 val. r. šv. Mišios Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Po šv.

Mišių programa bus tęsiama parapijos salėje. Paskaitą skaitys kun. Gediminas Keršys, meninę programą atliks Algirdas Motuza su Loreta Janulevičiūtė. Po programos – pietūs.

■ **JAV LB Cicero apylinkės Vasario 16-**osios minėjimas vyks parapijos kavinkėje vasario 17 d., sekmadienį, po 9 val. r. lietuviškų šv. Mišių Šv. Antano bažnyčioje. Bus meninė programa ir vaišės.

■ **Pal. J. Matulaičio misijos Jaunimo** Mišios vyks vasario 23 d., šeštadienį, 4:30 val. p. p. Po Mišių – vaišės ir skautų rengiamas vakaras. Tel. pasiteirauti: 630-257-5613.

■ **Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija** kviečia vasario 23 d., šeštadienį, dalyvauti Čikagos vyskupijos ruošiamoje „Parish Leadership Day“, kuri vyks Mother McAuley High School (3737 W. 99th St., Chicago, IL 60655) nuo 8:45 val r. iki 5:30 val. p. p. 4:30 val. p. p. kardinolas Francis George atnašaus šv. Mišias. Norinčius dalyvauti prašoma užsiregistruoti el. paštu matulaitismission@sbcglobal.net arba tel. 630-257-5613 (Daina). Misija dalyviams užmokės registracijos mokestį ir už pietus.

■ **LR generalinis konsulas Čikagoje** kovo 10 d., sekmadienį, nuo 12 val. p. p. iki 5 val. p. p. kviečia į Navy Pier centro „Crystal Gardens“ salę, į Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventę „Celebrate Lithuanian Independence“. Norinčius renginio metu pristatyti savo kūrinius, veiklą ar pardavinėti lietuviškas prekes, o taip pat norinčius tapti šventės rėmėjais ar kitaip prie jos prisidėti prašoma apie tai pranešti generalinio konsulato darbuotojai Agnei Vertelkaitei el. paštu agne.vertelkaite@urm.lt arba tel. 312-397-0382, tr. nr. 204.

■ **Kovo 17 d., sekmadienį: „Rasos“** lituanistinėje mokykloje, Naperville, IL, vyks Čikagos ir apylinkių lituanistinių mokyklų mokytojų konferencija. Konferenciją globoja JAV LB Švietimo taryba. Daugiau informacijos galima gauti el. paštu: jurate2@hotmail.com. (Jūratė Liutkienė).

■ **Balandžio 5 d., penktadienį, Lietuvių** dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, vyks Vilijos Kerelytės rečitalis „Atnešk man dainą“. Pradžią – 7 val. v.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Lietuvos Respublikos generalinis konsulas** New York Vasario 16-osios proga dovanoja nemokamą Aistės Smilgevičiūtės ir grupės „Skylė“ koncertą. Koncertas vyks Saint Peter's bažnyčioje (619 Lexington Ave. at 54th St., Manhattan, New York, NY 10022) vasario 21 d., ketvirtadienį, 7 val. v.

■ **Vasario 22 d., penktadienį, kviečia-**me visus į Aistės Smilgevičiūtės ir grupės „Skylė“ koncertą Baltimore lietuvių namuose (851-853 Hollins St. Baltimore, MD 21201, JAV). Pradžią – 8 val. v.

■ **Svetainėje: www.neringa.org** paskelbtas 2013 m. Neringos stovyklų tvarkaraštis. Registracija į stovyklas prasidės vasario 1 d. Daugiau informacijos – el. paštu: regina@neringa.org (Regina).

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas

vasario 10 d., sekmadienį, 1 val. p. p.

vyks

Jaunimo centre

5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636

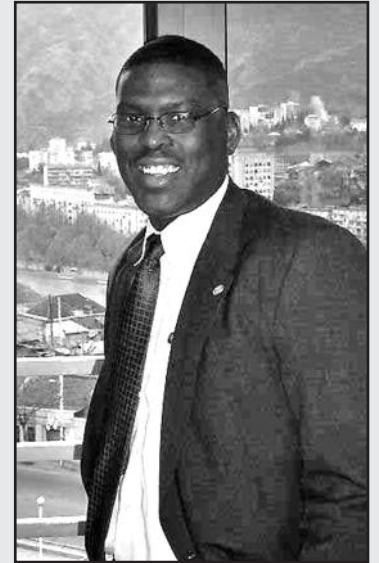
Pagrindinis kalbėtojas JAV valstybės departamento atstovas

Dereck Hogan

Amerikos Lietuvių Taryba (ALT) maloniai kviečia visus atvykti

JAV valstybės departamento Šiaurės Europos ir Baltijos reikalų skyriaus direktorius **Dereck Hogan**, prieš paskiriant jį į šias pareigas, ėjo atsakingas pareigas Afganistane. Buvo Valstybės departamento sekretoriaus gen. Colin Powell padėjėjas ir ambasadoriaus Richard Holbrooke vyr. patarėjas. Afganistane jo darbo dėka išsiplėtė švietimo tinklas, buvo pastatyta 200 naujų mokyklų.

Baigęs University of Pittsburgh ir Princeton University, D. Hogan yra tarnavęs Nikaragvoje, Dominikos Respublikoje ir Baltarusijoje. Kaip praneša JAV ambasada Vilniuje, D. Hogan yra lankęsis Lietuvoje ir su Lietuvos valdžios atstovais aptarė esminius JAV ir Lietuvos tarpusavio santykius, energetikos saugumo klausimus bei Lietuvos dalyvavimą NATO.

Dereck Hogan.
www.state.gov archyvo nuotr.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centre lankėsi fotografas Tauras Bublys ir dailininkas Rimas Čiurlionis. Svečiai domėjosi LTSC meno archyvu, dailės kūrinių kolekcija. Nuotraukoje iš k. Tauras Bublys ir Rimas Čiurlionis LTSC raštinėje.

LTSC archyvo nuotr.

JAV LB Archyvų komitetas ieško savanorių, kurie galėtų padėti ruošiant Lietuvos vyriausio archyvaro tarnybos (LVAT) ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės projektą „Klausimynas“. Projekto tikslas yra surašyti visus pasaulyje esančius lietuvių archyvus į vieną duomenų bazę – Lietuvos archyvų EAIS (Elektroninio archyvo informacinė sistema). Mūsų užduotis yra trumpai aprašyti visus JAV esančius archyvus, atsakant į 10 klausimų anketą. **Kreipkitės į JAV LB Archyvų komiteto pirmininkę Dalę Lukienę, (dalukas@verizon.net; tel. 301-598-6657).**

Stefa Kisieliene, „Draugo“ garbės prenumeratorė, gyvenanti **Cicero, IL**, dar metams pratęsė laikraščio **garbės prenumeratą**. Nuoširdžiai dėkojame už tai, kad mus skaitote.

SKELBIMAI

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

„Draugo“ tel. 773-585-9500